

Sakspapirer

Utvalg: Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Dato: 04.03.2024 12:00
Sted: Formannskapssalen

Eventuelle forfall med begrunnelse meldes til politisk.sekretariat@tromso.kommune.no.

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Tromsø 27.02.2024

For leder i Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, Barbara Vögele

Saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

Godkjenning av protokoll

1/24 Protokoll Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 22.01.2024

3

Spørsmål

Saker til behandling

9/24 Konseptvalgutredning (KVU) Tromsdalen skole/oppvekstsenter - vedtak

14

10/24 Orientering om universell utforming av valglokaler

32

11/24 Etablering av et tilbud før og etter skoletid for elever med sammensatte behov på 8.-10.trinn, ny behandling.

36

12/24 Plan 1956 - detaljregulering for Fjellheisen øvre stasjon til endelig vedtak

44

Møteprotokoll

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Dato: 22.01.2024 kl. 12:00 – 15:45
Sted: Formannskapssalen

Til stede: Barbara Vögele (MDG)
Ørjan Olsvik (Ap)
Ruth Schwienbacher (KOM)
Ann Sissel Enoksen (BYLA)
Helge Habbestad (KOM)
Rune Solhaug (KOM)
Grete Kongsbak (KOM)
Åge Bjerkmo (KOM)

Møtende varamedlemmer: Eirik Johansen (FrP) til 14:00

Forfall: Nina Hansen Rossing (KOM)

Fra administrasjonen: Edel Pedersen

Sekretær: Espen Henriksen Harper

Saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

Godkjenning av protokoll

Spørsmål

Saker til behandling

[1/24](#) 23/19119-1 Tilsvar KomRev Nords forvaltningsrevisjon "Tilpasset opplæring og spesialundervisning" 4

2/24	23/19956-1	Tilsvar høring NOU 2023:24 Med barnet hele veien - barnevernsinstitusjoner som har barnas tillit	4
3/24	23/20576-1	Strategi for tilsyn og ulovlighetsoppfølging 2024	5
4/24	23/20641-1	Tilsvar høring NOU 2023: 20 «Tegnspråk for livet. Forslag til en helhetlig politikk for norsk tegnspråk»	6
5/24	23/21046-1	Orientering om veiledere barnehage- og skolemiljø	7
6/24	24/00101-1	Veiledere for barnehage-hjem og skole-hjem samarbeidet	8
7/24	24/00546-1	Handlingsplan for selvmordsforebygging og selvskading Tromsø kommune - Vi har alle et ansvar 2024-2027	9
8/24	24/00674-1	Høringsuttalelse - NOU 2023:13 På høy tid - Realisering av funksjonshindredes rettigheter	10

Godkjenning av innkalling og saksliste

Godkjent

Godkjenning av protokoll

Godkjent

Saker til behandling

1/24 Tilsvar KomRev Nords forvaltningsrevisjon "Tilpasset opplæring og spesialundervisning"

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	22.01.2024	1/24

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

Saken tas til orientering

Møtebehandling i Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 22.01.2024:

Møtebehandling

Votering

Innstilling enstemmig vedtatt

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevnes vedtak

Saken tas til orientering

[Lagre vedtak] [Lagre endelig vedtak]

2/24 Tilsvar høring NOU 2023:24 Med barnet hele veien - barnevernsinstitusjoner som har barnas tillit

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet		
2 Oppvekst- og utdanningsutvalget	26.01.2024	3/24
3 Helse- og velferdsutvalget	24.01.2024	2/24

4 Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	22.01.2024	2/24
---	------------	------

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

Høringsuttalelsen fra Tromsø kommune om NOU 2023:24 «*Med barnet hele veien - barnevernsinstitusjoner som har barnas tillit*» fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet vedtas slik det framgår av saksfremlegget.

Møtebehandling i Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 22.01.2024:

Møtebehandling

Barbara Vögele (MDG) foreslo:

Følgende innarbeides i høringsuttalelsen

Generelt: Det mangler fokus på barn med funksjonsnedsettelse og ivaretagelse av deres behov og rettssikkerhet Kapittel 3 Dagens institusjonsbarnevern i tall og fakta Det savnes informasjon om barn med funksjonsnedsettelse i barnevernets omsorg.

Votering

Forslaget ble enstemmig vedtatt

Innstillingen ble enstemmig vedtatt

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevnes vedtak

Høringsuttalelsen fra Tromsø kommune om NOU 2023:24 «*Med barnet hele veien - barnevernsinstitusjoner som har barnas tillit*» fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet vedtas slik det framgår av saksfremlegget, med følgende tillegg:

Generelt: Det mangler fokus på barn med funksjonsnedsettelse og ivaretagelse av deres behov og rettssikkerhet Kapittel 3 Dagens institusjonsbarnevern i tall og fakta Det savnes informasjon om barn med funksjonsnedsettelse i barnevernets omsorg.

[Lagre vedtak] [Lagre endelig vedtak]

3/24 Strategi for tilsyn og ulovlighetsoppfølging 2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	22.01.2024	3/24
1 Kommune- og byutviklingsutvalget	25.01.2024	2/24

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

Strategi for tilsyn og ulovlighetsoppfølging etter plan- og bygningsloven godkjennes.

Møtebehandling i Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 22.01.2024:

Møtebehandling

Barbara Vögele (MDG) foreslo:

Nytt punkt 6 under konkrete målsetninger: 6. Foreta tilsyn av universell utforming i eksisterende næringsbygg (inklusive utesteder), offentlige bygg og lokaler som har fått tillatelse til bruksendring, i minimum 5 saker.

Votering

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevnes vedtak

Strategi for tilsyn og ulovlighetsoppfølging etter plan- og bygningsloven godkjennes.

Nytt punkt 6 under konkrete målsetninger: 6. Foreta tilsyn av universell utforming i eksisterende næringsbygg (inklusive utesteder), offentlige bygg og lokaler som har fått tillatelse til bruksendring, i minimum 5 saker.

[Lagre vedtak] [Lagre endelig vedtak]

4/24 Tilsvar høring NOU 2023: 20 «Tegnspråk for livet. Forslag til en helhetlig politikk for norsk tegnspråk»

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	22.01.2024	4/24
2 Oppvekst- og utdanningsutvalget	26.01.2024	4/24

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

Høringsuttalelsen fra Tromsø kommune om NOU 2023:20 «Tegnspråk for livet. Forslag til en helhetlig politikk for norsk tegnspråk» vedtas slik det framgår av saksfremlegget.

Møtebehandling i Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 22.01.2024:

Møtebehandling

Votering

Innstilling enstemmig vedtatt.

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevnes vedtak

Høringsuttalelsen fra Tromsø kommune om NOU 2023:20 «Tegnspråk for livet. Forslag til en helhetlig politikk for norsk tegnspråk» vedtas slik det framgår av saksfremlegget.

[Lagre vedtak] [Lagre endelig vedtak]

5/24 Orientering om veiledere barnehage- og skolemiljø

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	22.01.2024	5/24
2 Oppvekst- og utdanningsutvalget	26.01.2024	6/24

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

1. «Veileder: Et trygt og godt skolemiljø» og «Veileder: Et trygt og godt barnehagemiljø» tas til orientering.
2. «Veileder: Et trygt og godt skolemiljø» og «Veileder: Et trygt og godt barnehagemiljø» erstatter «Strategiplan mot mobbing».

Møtebehandling i Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 22.01.2024:

Møtebehandling

Barbara Vögele (MDG) foreslo:

- Intensjonen i CRPD bør implementeres i veilederen. - Barn med funksjonsnedsettelse er ikke nevnt og må få plass i veilederen

Votering

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevnes vedtak

1. «Veileder: Et trygt og godt skolemiljø» og «Veileder: Et trygt og godt barnehagemiljø» tas til orientering.
2. «Veileder: Et trygt og godt skolemiljø» og «Veileder: Et trygt og godt barnehagemiljø» erstatter «Strategiplan mot mobbing».

- Intensjonen i CRPD bør implementeres i veilederen. - Barn med funksjonsnedsettelse er ikke nevnt og må få plass i veilederen

[Lagre vedtak] [Lagre endelig vedtak]

6/24 Veiledere for barnehage-hjem og skole-hjem samarbeidet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	22.01.2024	6/24
2 Oppvekst- og utdanningsutvalget	26.01.2024	7/24

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

Veileder til barnehage – hjem samarbeidet tas til orientering

Veileder til skole – hjem samarbeidet tas til orientering

Møtebehandling i Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 22.01.2024:

Møtebehandling

Barbara Vögele (MDG) foreslo:

- Intensjonen i CRPD bør implementeres i veilederen. - Barn med funksjonsnedsettelse er ikke nevnt og må få plass i veilederen

Votering

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevnes vedtak

Veileder til barnehage – hjem samarbeidet tas til orientering

Veileder til skole – hjem samarbeidet tas til orientering

- Intensjonen i CRPD bør implementeres i veilederen. - Barn med funksjonsnedsettelse er ikke nevnt og må få plass i veilederen

[Lagre vedtak] [Lagre endelig vedtak]

7/24 Handlingsplan for selvmordsforebygging og selvskading Tromsø kommune - Vi har alle et ansvar 2024-2027

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eldrerådet	22.01.2024	3/24

2 Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	22.01.2024	7/24
3 Helse- og velferdsutvalget	24.01.2024	1/24
4 Oppvekst- og utdanningsutvalget	26.01.2024	9/24
5 Ungdomsrådet		

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

Handlingsplan for selvmordsforebygging og selvskading Tromsø kommune - Vi har alle et ansvar 2024-2027, vedtas.

Møtebehandling i Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 22.01.2024:

Møtebehandling

Votering

Innstilling enstemmig vedtatt

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevnes vedtak

Handlingsplan for selvmordsforebygging og selvskading Tromsø kommune - Vi har alle et ansvar 2024-2027, vedtas.

[Lagre vedtak] [Lagre endelig vedtak]

8/24 Høringsuttalelse - NOU 2023:13 På høy tid - Realisering av funksjonshindredes rettigheter

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	22.01.2024	8/24
2 Helse- og velferdsutvalget	24.01.2024	4/24
3 Oppvekst- og utdanningsutvalget		

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

Høringsuttalelse til NOU 2023:13 Realisering av funksjonshindredes rettigheter godkjennes.

Møtebehandling i Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 22.01.2024:

Møtebehandling

Barbara Vögele (MDG) foreslo:
Innspill fra rådet som fremgår av vedlegget.

Votering

Forslag til endringer ble enstemmig vedtatt.

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevnes vedtak

Høringsuttalelse til NOU 2023:13 endres i henhold til vedlagt forslag.

[Lagre vedtak] [Lagre endelig vedtak]

Barbara Vögele
Rådsleder

Tromsø, 23.01.2024

Arkivsaksnr. 23/00417-60
Saksbehandler Ingrid Berthinussen

Saksgang Møtedato
Oppvekst- og utdanningsutvalget

Miljø-, idrett-, kultur- og
samfunnsutviklingsutvalget
Kommune- og byutviklingsutvalget

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt
funksjonsevne
Ungdomsrådet

Kommunestyret

Konseptvalgutredning (KVU) Tromsdalen skole/oppvekstsenter - vedtak

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

- Dagens tomt for Tromsdalen skole og Tromsdalen barnehage, vedtas som lokasjon for nytt oppvekstsenter i Tromsdalen.
- For å sikre økt samfunnsøkonomisk lønnsomhet i prosjektet, redusert fotavtrykk og arealoptimalisering med fokus på gode pedagogiske rammer, skal MED-konseptet på dagens skoletomt modnes og prioriteres i en avklaringsfase før igangsetting av forprosjektet:
 - o Det legges høsten 2024 frem en egen sak til politisk behandling om ny skolestruktur på fastlandet basert på nye elevtallsframskrivninger.
 - o MED-konseptet skal som et minimum inneholde skole og barnehage. Innhold, dimensjonering og hvilke øvrige tjenester som skal inngå i konseptet, videreutvikles i tråd med anbefalingene i KVU og KS1.
 - o Det er et mål å ta ned det totale arealet for skole/oppvekstsenteret for å redusere fotavtrykk og investeringskostnader, samt å få mer plass til elevenes uterom, jf. anbefalingene fra KVU/KS1. I avklaringsfasen skal det innhentes erfaringer fra andre kommuner ved arealdimensjonering av skolebygg.
 - o Det legges i fjerde kvartal (Q4) 2024 frem en sak til politisk behandling om innhold og dimensjon i MED konseptet.

Mari Enoksen Hult

Konst. kommunedirektør

Mette Mohåg
Direktør, Avdeling for bymiljø

Hva saken gjelder

Saken gjelder vedtak av lokasjon for ny skole/oppvekstsenter i Tromsdalen og føringer for prosjektets forprosjektfase, og inneholder følgende hovedoverskrifter:

1. Sammendrag
2. Saksutredning
 - 2.1 Bakgrunn
 - 2.2 Formål med konseptvalgutredningen
 - 2.3 Investeringsalternativer
 - 2.4 Lokasjoner og konsepter
 - 2.5 Begrenset konseptvalgutredning for nye Tromsdalen skole (Norconsult)
 - 2.6 Ekstern kvalitetssikring KS1 av KVU Tromsdalen oppvekstsenter (Oslo Economics)
 - 2.7 Administrasjonens vurderinger
3. Konklusjon
4. Vedtakskompetanse

1. Sammendrag

Det ble i 2017 besluttet å bygge ny barneskole i Tromsdalen. Prosjektet gjennomføres i tråd med Tromsø kommunes investeringsreglement og er nå i fase 2 Konseptvalgutredning (KVU). Formålet med KVU-en er å få utarbeidet et solid beslutningsgrunnlag for realisering av Tromsdalen skole og eventuelle øvrige tjenester (oppvekstsenter), slik at det gir et best mulig bidrag til arbeidet med å nå kommunens ambisjoner for by- og samfunnsutviklingen i Tromsdalen. Tre konsepter; MAX, MED og MIN, med ulikt prosjektomfang er utredet for hver av lokasjonene Krøkebærslletta, Tønna og Tromsdalen. Den samlede vurderingen i KVU-en er at MAX- og MED-konseptene på Tromsdalen skoletomt i størst grad ivaretar det overordnede samfunnsmålet for prosjektet. Denne lokasjonen åpner for å etablere et oppvekstsenter med alle de prioriterte tjenestene og vil bidra til å styrke Tromsdalen som en bærekraftig bydel. KVU-ens samlede anbefalingen er at det arbeides videre med utvikling av MAX eller MED-konseptet på dagens skoletomt. Det anbefales også at det i den videre prosjektutviklingen fokuseres på høy kvalitet i utearealene.

For alle større utbyggingsprosjekter skal det gjennomføres en kvalitetssikring (KS1) av KVUen. Kvalitetssikringens alternativanalyse viser at dagens skoletomt er den beste lokaliseringen. Den viser også at konseptet Tromsdalen MED er det mest lønnsomme konseptet som er utredet. Det fremgår videre av KS1 at en justering av dette konseptet vil gi enda bedre samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Dimensjonering av elevtall, sambrukspotensialet mellom ulike funksjoner og mulighetene for lavere areal i romprogrammet bør vurderes på nytt. Dette vil kunne bidra til å redusere fotavtrykket på skoletomten, gi større uteareal, lavere investeringskostnader, samt øke fleksibilitet på tomt og mulighet for fremtidige utvidelser- og ombygging. KS1s anbefaling er derfor at det gjennomføres en avklaringsfase for å bearbeide konseptet før igangsetting av forprosjektfasen. Dette vil gi bedre kontroll på prosjektets innhold og kostnadsnivå. I avklaringsfasen bør kommunen gjennomføre interessentanalyse, oppdatere elevtallsprognosene og avklare skolestruktur på fastlandet.

Administrasjonens vurdering, basert på anbefalingene fra KVU og KS1, er at ny skole/oppvekstsenter bør vedtas lokalisert på tomtene der Tromsdalen skole og Tromsdalen barnehage i dag ligger. Administrasjonen er enig i KS1s usikkerhet knyttet til om det er verdt ytterligere 130 millioner kroner å inkludere idrettshall og større barnehage, og anbefaler derfor at

konseptet Tromsdalen MED tas videre til forprosjektfasen. Neste fase, bør i tråd med anbefalingene i KS1, innledes med en avklaringsfase der MED-konseptet videreutvikles og justeres for å gi bedre samfunnsøkonomisk lønnsomhet i prosjektet, redusere fotavtrykket og få på plass tilstrekkelig utearealer for skolen. MED-konseptet skal som et minimum inneholde skole og barnehage. Det bør jobbes videre med arealreduksjon og vurdering av hvilke øvrige funksjoner det er hensiktsmessig å samlokalisere. I avklaringsfasen vil det innhentes erfaringer fra andre kommuner ved arealdimensjonering av skolebygg. Det innebærer at vi i det videre arbeidet vil avvike fra *Kunnskapsskolens* arealdimensjonering av skolebygg. Dimensjoneringen av antall elever vil ha stor betydning for investeringskostnader, mulighet for utearealer per elev, fremtidig skolestruktur og det pedagogiske tilbudet. For å svare ut usikkerheten om fremtidig elevtall vil det høsten 2024 legges frem en sak til politisk behandling om ny skolestruktur. Lokasjon for nye Tromsdalen skole bør være bestemt før ny skolestrukturen på fastlandet vedtas. Tromsdalen skole vil være den største skolen i området, og i så måte gi premisser for hele skolestrukturen. Lokasjonen vil også ha betydning for hvor skolekretsgrensene skal gå. Skolestrukturen vil danne grunnlaget for dimensjoneringen av skolen. Basert på ny skolestruktur og oppdaterte elevtallsframskrivninger vil dimensjoneringen av Tromsdalen skole gjennomgås på nytt.

Anbefaling om dimensjonering av elevtall ved Tromsdalen skole og forslag til hvilke funksjoner som skal samlokaliseres i oppvekstsenteret legges frem for politisk behandling i fjerde kvartal (Q4) 2024.

2. Saksutredning

2.1 Bakgrunn

Det prosjektutløsende behovet er de fysiske rammene for læringsmiljø og kapasiteten ved Tromsdalen skole i Tromsø kommune. Skolen er i dag lokalisert i en eldre skolebygning med tilstøtende paviljong. Det er utfordringer med inn klima, organisering, flyt, kapasitet og generelt utdaterte rammer for et godt oppvekst- og læringsmiljø. Tromsø kommune har i Tromsdalen også andre etterspørselsbaserte og normative behov ut over skole. Det forventes at konsepter i ulik grad vil inkludere funksjoner ut over skolefunksjonen. Det er en intensjon at skolebygg skal være tilgjengelige etter skoletid og fungere som en arena for kultur-, idrett- og fritidsformål.

- Kommunestyret vedtok i sak 221/17 *Årsbudsjett og økonomiplan 2018* å bygge ny skole i Tromsdalen.
- Intensjonen er videreført i handlings- og økonomiplanen (HAP), senest i sak 0156/23 *Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram for 2024 - 2027*.
- Alle investeringsprosjekter i Tromsø kommune som overstiger 50 millioner kroner, skal gjennomføres med følgende fire faser:
 1. Behovsmelding
 2. Konzeptvalgutredning (KVU)
 3. Forprosjekt
 4. Gjennomføring
- I KS sak 11/23 ble *Revidert behovsmelding for oppvekstsenter i Tromsdalen og Rammer for anskaffelse av KVU Tromsdalen skole/oppvekstsenter* vedtatt.
- Det ble 23.05.2023 inngått kontrakt med Norconsult om utarbeidelse av en begrenset konsepvalgutredning (KVU) for Tromsdalen skole/oppvekstsenter.

- Oppvekst- og utdanningsutvalget vedtok i sak 21/23 prioritering av behov ut over skole for Tromsdalen skole/oppvekstsenter, samt at det jobbes videre med alternativer for dimensjonering og utbyggingstrinn i KVU-fasen.
- Oppvekst- og utdanningsutvalget godkjente i sak 26/23 reviderte mål med tilhørende indikatorer og evalueringskriterier for valg av lokasjon, konsept og investeringsalternativ for nye Tromsdalen skole/oppvekstsenter.
- 23.10.2023 Norconsult leverte rapporten *Begrenset konseptvalgutredning for Tromsdalen oppvekstsenter* (KVU-rapporten er vedlegg 1 til dette saksfremlegget og tilhørende vedlegg til rapporten er angitt som vedlegg 1A til 1F).
- 28.12.2023 Norconsult leverte notatet *KVU Tromsdalen skole/oppvekstsenter - Revidert kalkyle og driftskostnader*.
- I alle investeringsprosjekter i Tromsø kommune som overstiger 1 mrd kroner skal konseptvalgutredningen (KVU) kvalitetssikres av en ekstern tredjepart før saken legges frem til politisk behandling.
- Det ble 23.10.2023 inngått kontrakt med Oslo Economics om kvalitetssikring (KS1) av KVUen.
- 23.01.2024 Oslo Economics leverte rapporten *Ekstern kvalitetssikring KS1 av KVU Tromsdalen oppvekstsenter* (KS1 rapporten er vedlegg 2 og tilhørende vedlegg til rapporten er angitt som vedlegg 2A og 2B).

2.2 Formål med konseptvalgutredningen

Formålet med konseptvalgutredningen er å få utarbeidet et solid beslutningsgrunnlag for realisering av Tromsdalen skole og eventuelle øvrige tjenester (oppvekstsenter), som skal videreføres i forprosjektfasen (fase 3), slik at det gis et best mulig bidrag til arbeidet for å nå kommunens ambisjoner for by- og samfunnsutviklingen i Tromsdalen. Det er vedtatt samfunns mål, resultatmål og effektmål for prosjektet.

Samfunns mål

Tromsdalen skole/oppvekstsenter skal være et tilpasningsdyktig og fleksibelt skolebygg/oppvekstsenter, dimensjonert for fremtidens brukere og behov, og samtidig styrke Tromsdalen som bærekraftig bydel i tråd med føringer i kommuneplanens samfunnsdel (KPS), kommuneplanens arealdel (KPA) og handlingsprogrammet (HAP).

Resultatmål

1. Mål for kvalitet: Klima og miljømessig bærekraft
Byggeprosjektet har som mål å fremme miljømessig bærekraft gjennom bærekraftige prinsipper både under byggeprosessen og i den påfølgende driften av bygget, i henhold til valgte Breeam-nivå.
2. Mål for økonomi: Økonomisk bærekraft
Byggeprosjektet har som mål å bidra til økonomisk bærekraft ved å fremme effektiv ressursbruk og redusere kostnadene i både bygging, drift og vedlikehold av bygget.
3. Mål for tid: Fremdrift og effektiv realisering
Bygget er realisert innenfor en tidsramme som er bærekraftig og formålstjenlig for brukere, ansatte og øvrige innbyggere / relevante tjenester i bydelen.

Effektmål

Effektmålene beskriver hvilke virkninger tiltaket skal ha for brukerne. Brukere er her definert både som brukere av tjenesten og de som yter denne. Brukere vil i denne sammenheng omfatte

barneskoleelever, barnehagebarn, brukere av helsestasjon/familiens hus, ansatte, gående og syklende i planområdet eller til/fra planområdet. Brukerne er også de som bestiller og drifter skoleanlegget – her Tromsø kommune. Det er utarbeidet et tverrfaglig effektmål for den sosiale bærekraften i prosjektet, effektmål for hver av tjenestene som potensielt skal inn i oppvekstsenteret (se KVU-rapporten s 43 og 44).

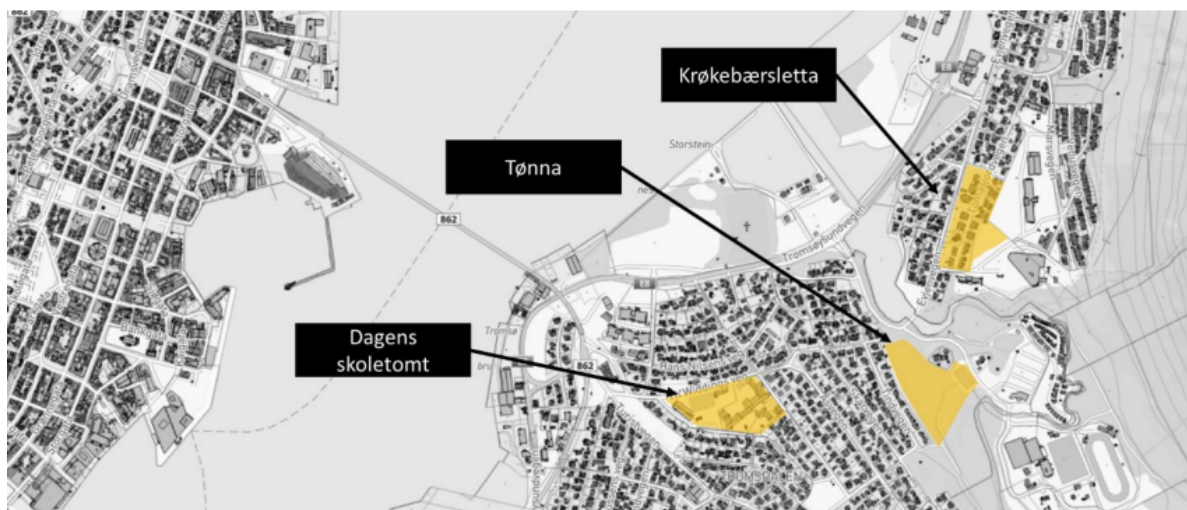
2.3 Investeringsalternativer

Tromsø kommunes investeringsreglement stiller krav om at det med utgangspunkt i problem- og behovsanalyse, og strategiske mål, skal gjøres en investeringsalternativanalyse. Fire alternativ ble silt ut som del av arbeidet med behovsmeldingen.

I arbeidet med konseptvalgutredningen ble investeringsalternativ 0 (beholde dagens skole som den er) og 0+ (beholde deler av dagens skolebygg og bygge til/om) silt ut som ikke aktuelle, mens investeringsalternativ 5: nytt formålsbygg ble utredet i mulighetsstudien.

2.4 Lokasjoner og konsepter

Tre ulike lokaliseringer av oppvekstsenteret har vært vurdert i utredningen: Dagens skoletomt og barnehagetomt, Tønna og Krøkebærsetta.

Kart som viser lokasjonen av dagens skoletomt, Tønna og Krøkebærsetta.

KVU har vurdert muligheten for å realisere prosjektet iht. behovsmeldingens prioritering.

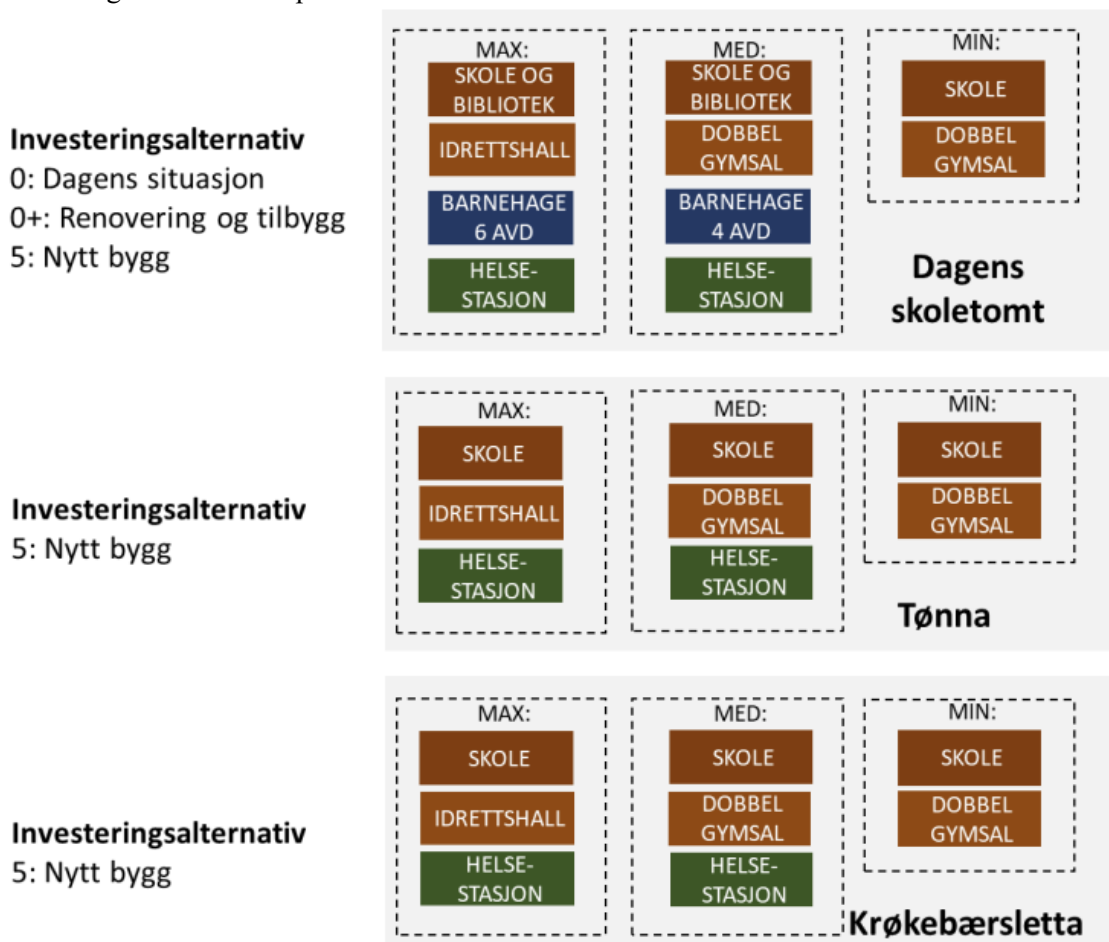
KVU undersøker tre ulike konsepter; MAX, MED og MIN, med ulike prosjektomfang for de tre lokasjonene.

Konseptene MAX, MED og MIN er, som figuren nedenfor viser, like for Tønna og Krøkebærsetta, men prosjektomfanget er større i MAX og MED på dagens skoletomt.

For dagens skoletomt har KVU utforsket muligheten for å etablere flest mulig av de prioriterte og ønskede funksjonene konseptene MAX og MED. Tønna og Krøkebærsetta er ikke aktuelle tomter for ny barnehage, da barnehagedekningen på fastlandet nord er god. Det er barnehage på Krøkebærsetta i dag, og ny barnehage her ville derfor uansett ikke være aktuelt. Erfaringer fra barnehageopptak er at barnefamilier som bor sentralt eller sør for brua ikke ønsker barnehageplass i «nordlig» retning. Et folkebibliotek bør ligge sentralt i nærheten av steder folk ferdes (gangavstand,

andre fasiliteter som butikk) og med god kollektivdekning. Folkebibliotek er kun relevant på dagens skoletomt, og skal ikke inngå i konsepter på Tønna og Krøkebørsletta. For lokaliseringalternativene Tønna og Krøkebørsletta inngår derfor ikke barnehage og folkebibliotek i utredningen.

Det er valgt å la MIN-konseptet være likt for alle lokaliseringalternativer, slik at det er mulig å sammenligne ett av konseptene mellom tomtene.

Illustrasjon som viser MAX, MED og MIN-konseptene på de tre lokasjonene dagens skoletomt, Tønna og Krøkebørsletta.

2.5 Begrenset konseptvalgutredning for nye Tromsdalen oppvekstsenter (Norconsult)

23.10.2023 leverte Norconsult rapporten *Begrenset konseptvalgutredning for Tromsdalen oppvekstsenter* (vedlegg 1 med til hørende vedlegg A – E til rapporten). 28.12.2023 leverte Norconsult notatet *KVU Tromsdalen skole/oppvekstsenter - Revidert kalkyle og driftskostnader* (vedlegg 2), hvor også takst for dagens skoletomt og kostnader ved midlertidig lokalisering av elever under byggeperioden, er inkludert. Nedenfor følger et sammendrag av KVUens vurderinger og anbefalinger.

Lokasjoner og konsepter er vurdert og evaluert gjennom flere analyser:

- Evaluering ift. kriterier for lokasjon
- Evaluering ift. kriterier for konsept
- Gevinstrealiseringsanalyse (evaluering opp mot effektmål)
- Vurdering av økonomiske konsekvenser
- Samfunnsøkonomisk analyse

Noen av analysene overlapper hverandre, men det er ikke gjort en matematisk vektning av resultatene av analysene. Samlet anbefaling er gjort etter en helhetsvurdering av alle analyser og evalueringer, vurdert opp mot resultatmålene for prosjektet.

2.5.1 Samlet vurdering av lokasjonene opp mot evalueringskriterier

NR.	MÅL	TROMSDALENS SKOLE			TØNNA			KRØKEBÆRSLETTA		
		MAX	MED	MIN	MAX	MED	MIN	MAX	MED	MIN
1.	Tomtevalg i henhold til bærekraftsmålene i KPA og KPS	+2	+2	+2	-2	-2	-2	+1	+1	+1
2.	Bygget er realisert innenfor en tidsramme som er bærekraftig og formålstjenlig	0	0	+1	-2	-2	-2	-1	-1	-1
3.	Ombruk og transformasjon av arealer prioriteres.	+2	+2	+2	-2	-2	-2	0	0	0
4.	Miljøvennlig infrastruktur og trafikksikker adkomst er sikret.	+2	+2	+1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
5.	Klimarobusthet og hensyn til naturgitte forhold er ivaretatt.	+2	+2	+2	-2	-2	-2	+1	+1	+1
6.	Lokasjonen sikrer bærekraftig arealbruk	+2	+2	+2	-2	-2	-2	+1	+1	+1
7.	Naturmangfold og grønne områder hensyntas	+2	+2	+2	-2	-2	-2	+1	+1	+1
8.	Lokasjonen gir ønsket sambruk av investeringer i infrastruktur	+2	+2	+2	-1	-1	-1	0	0	0
9.	Lokasjonen støtter opp om ønsket sentrumsutvikling	+2	+2	+2	-1	-1	-1	-1	-1	-1

Tabell 1 Samlet vurdering av lokasjon opp mot evalueringskriteriene.

Med hensyn til bærekraftsmål, ombruk og transformasjon, klimarobusthet, bærekraftig arealbruk, og naturmangfold vurderes Tønna å være svært lite egnet som fremtidig skoletomt, mens Tromsdalen skoletomt vurderes å være et godt valg som gir gode muligheter for å oppnå klassifisering i BREEAM.

Med hensyn til fremdrift er det vurdert at dagens skoletomt har mindre sannsynlighet for en forlenget reguleringsprosess enn Tønna, mens det på Krøkebærsletta må regnes noe ekstra tid for tomteerverv. Anslått ferdigstillelse av skole/oppvekstsenter i 2029-32, avhengig av konsept og tomt.

En samlet vurdering opp mot evalueringskriteriene peker mot dagens skoletomt som den beste lokaliseringen av oppvekstsenteret.

2.5.2 Samlet vurdering av konseptene opp mot evalueringskriteriene

De eneste konseptene som svarer ut måletsningen om et samlet oppvekstsenter er MAX og MED-konseptene på Tromsdalen skole. Dette er også konseptene som gir mest arealeffektive løsninger og reduserer leiearealer i størst grad, siden mange tjenester i disse konseptene samles i ett felles anlegg.

Med tanke på uteområde er det kun MIN-konseptet på Tønna som har tilstrekkelig areal i henhold til NMBU-norm utenfor tettbygde strøk, mens alle konsepter har uteareal innenfor minimumsanbefaling

i tettbygde strøk/bystrøk. Dersom utearealet skal økes, må størrelsen på skolen reduseres (elevtall eller areal), uavhengig av tomtevalg.

2.5.3 Samlet vurdering av potensiale for å innfri effektmålene (gevinstrealisering)

Vurderingen av konseptene på de tre lokasjonene angir at konseptene MAX og MED på dagens skoletomt har størst potensiale for at ønskede effekter (gevinster) skal kunne hentes ut gjennom realisering av prosjektet. Dette fordi det kun er på denne lokasjonen det i praksis kan etableres et oppvekstsenter. For skole og idrettsanlegg er det potensiale for å oppnå ønsket effekt på alle lokasjoner.

NR.	EFFEKTMALE	TROMSDALEN SKOLE			TØNNA			KRØKEBÆRSLETTA		
		MAX	MED	MIN	MAX	MED	MIN	MAX	MED	MIN
1.	Tverretatlige effektmål for sosial bærekraft i prosjektet	+2	+2	-1	0	0	-1	0	0	-1
2.	Effektmål Tromsdalen skole	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2
3.	Effektmål Tromsdalen barnehage	+2	+2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
4.	Effektmål Helsestasjon	+2	+2	-2	0	0	-2	0	0	-2
5.	Effektmål Idrett	+2	0	0	+2	0	0	+2	0	0
6.	Effektmål kombinasjonsbibliotek	+2	+2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2

Tabell 2 Samlet vurdering av potensiale for å innfri effektmålene.

2.5.4 Samlet vurdering av kalkyle

MIN-konseptene er likt på de tre tomtene og er dermed det konseptet det er mulig å sammenligne lokaliseringalternativene på. Når drift av dagens skole frem til nytt bygg er klart, midlertidig skoledrift og kjøp og salg av tomter er inkludert i kalkylene, er de akkumulerte kostnadene for Tromsdalen skole marginalt lavere enn alternativet Tønna.

Alternativer	Nåverdiberegning
Alt A Tromsdalen skole MIN	936 mill
Alt B Tromsdalen skole MIN	932 mill
Alt C Tromsdalen skole MIN	898 mill
Alt D Tromsdalen skole MIN	881 mill
Tønna Min	871 mill
Køkebærsletta Min	1 062 mill

Tabell 3 Nåverdiberegning med 4% rente.

For å sammenligne alternativene i dagens pengeverdi, er det også gjort en nåverdiberegning med 4% rente (Tabell 1 ovenfor). Beregningen viser at Tønna kommer marginalt lavere ut enn alternativene C og D ved Tromsdalen. Årsaken til at bildet er litt annerledes i nåverdiberegningen mot de akkumulerte kostnadene er at alternativene er plassert litt ulikt ut i tid i de ulike alternativene (A-D). Økonomisk sett er differansen liten mellom alternativ C og D ved Tromsdalen skole og Tønna. Det vil derfor være andre kvalitative faktorer enn de økonomiske som vil skille disse alternativene fra hverandre.

2.5.4 Trinnvis utbygging fra 660 til 720 elever

Kommunestyret vedtok følgende i KS sak 11/23 punkt 4:

Kommunestyret viser til at vi ikkje har oppdaterte elevtalsprognoser og ber om at det blir utgreidd kostnader, ulemper og fordeler med å bygge etappevis slik at ein kan vurdere å bygge for 640 elevar i første omgang med moglegheit for å utvide til 720 elevar.

Det fremgår av KVUen at fordeler ved å bygge i to byggetrinn er sparte investeringskostnader ved første byggetrinn samtidig som det reduserer risiko for å investere feil/bygge for stort. Kalkylen viser at investeringsbehovet blir omkring 29 millioner kroner lavere. Det pekes imidlertid på en rekke ulemper ved å bygge i to byggetrinn. Investeringskostnaden blir høyere totalt og gjennomføring av tilbygg med skole i drift gir store ulemper og innebærer en sikkerhetsrisiko. Norconsult anbefaler derfor ikke å planlegge for en trinnvis utbygging fra 660 til 720 elever.

2.5.5 Samlet vurdering samfunnsøkonomisk analyse

Den samfunnsøkonomiske analysen benyttes til å si noe om en investering eller et tiltak er samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Virkninger	Tromsdalen			Tønna		
	MAX	MED	MIN	MAX	MED	MIN
Nåverdi prissatte virkninger, mill. kr.	-3 060	-2 740	-2 390	-2 800	-2 600	-2 570
Ikke-prissatte virkninger	+++	++	+	++	+(+)	+
Rangering av alternativene	2	1	3	5	4	6

Tabell 4 Oppsummering av KVUens samfunnsøkonomiske analyse med rangering av konseptene.

Etter en samlet vurdering av prissatte- og ikke-prissatte virkninger, er alle konsepter for lokasjonen Tromsdalen skole rangert høyere enn lokasjonen Tønna, blant annet grunnet miljøkostnader som følge av arealinngrep på Tønna. Den økte nyttevirkingen av MED-konseptet på Tromsdalen skoletomt er vurdert å ha større verdi enn kostnadsforskjellen mellom MED- og MIN-konseptene, på grunn av samlokalisering av flere tjenester. Den økte nyttevirkingen av MAX-konseptet på Tromsdalen skoletomt er vurdert å ha mindre verdi enn kostnadsforskjellen mellom MED og MAX. Dels er det begrunnet i at idrettshall gir begrenset ekstra nytte i forhold til dobbel gymsal, og at seks barnehageavdelinger istedenfor fire også gir små ekstra nyttevirkinger i forhold til om disse to avdelingene er lokalisert et annet sted.

2.5.6 Anbefaling og konklusjon

Det vurderes at MAX- og MED-konseptene på Tromsdalen skoletomt i størst grad ivaretar det overordnede samfunnsålet for prosjektet. Valg av Tromsdalen skoletomt som lokasjon åpner for å etablere et oppvekstsenter med alle de prioriterte tjenestene og vil bidra til å styrke Tromsdalen som en bærekraftig bydel.

Vurdering opp mot prosjektets resultatmål:

Mål for kvalitet: Klima og miljømessig bærekraft. Med hensyn til bærekraftsmål, ombruk og transformasjon, klimarobusthet, bærekraftig arealbruk og naturmangfold, vurderes Tønna å være svært lite egnet som fremtidig skoletomt, mens Tromsdalen skoletomt vurderes å være et godt valg som gir gode muligheter for å oppnå klassifisering i BREEAM.

Mål for økonomi: Økonomisk bærekraft. Et konsept med samlet oppvekstsenter vil kunne gi effektiv drift, både i organisasjon og i bygningsdrift, fremfor å ha tjenestene på flere ulike steder, til dels i leide lokaler. Valg av Tromsdalen skoletomt er den eneste av tomtene som samler alle de prioriterte tjenestene. Siden konseptene har ulikt omfang, er det vanskelig å benytte investeringsnivå for å skille mellom Tønna og dagens skoletomt ift. økonomi. Det er andre hensyn enn økonomi som vektlegges høyere ift. til valg av lokasjon.

Mål for tid: Fremdrift og effektiv realisering. Valg av Tromsdalen skoletomt som lokaliseringalternativ innebærer minst risiko for en lang reguleringsprosess av de tre tomtene, og er det alternativet som har størst mulighet for en effektiv fremdrift. For elever og ansatte på Tromsdalen skole er av stor betydning at prosjektet får en effektiv fremdrift.

Med bakgrunn i de vurderinger som er gjort i KVU, anbefaler Norconsult at det arbeides videre med utvikling av MAX eller MED-konseptet på dagens skoletomt. Det anbefales at det i den videre prosjektutviklingen fokuseres på høy kvalitet i utearealene.

2.6 Ekstern kvalitetssikring KS1 av KVU Tromsdalen oppvekstsenter (Oslo Economics)

23.01.2024 leverte Oslo Economics (OE) rapporten KS1 av *Begrenset konseptvalgutredning for Tromsdalen oppvekstsenter* (vedlegg 3). Nedenfor følger et sammendrag av KS1-rapportens vurderinger og anbefalinger.

OE mener at KVU-en går grundig inn i mange problemstillinger som er viktige for å kunne avklare plassering av nye Tromsdalen skole/oppvekstsenter.

2.6.1 Problembeskrivelse og samlokalisering

Problembeskrivelsen er tydelig formulert for skole, barnehage og helsestasjon i Tromsdalen. Videre er behovene prioritert. Behovet for samlokalisering av de ulike tjeneste er imidlertid ikke grundig nok fundert. Det legges til grunn et prinsipp for samlokalisering med bakgrunn i mål om fortetting og bærekraft, men dette mener OE bør utfylles med en vurdering av behovet for samlokalisering for de enkelte tjenestene, særlig for helsestasjonen. Samlokalisering vil føre til redusert uteareal for skolelevne.

KVU-en mangler interessentanalyse, som gir en fare for at interessekonflikter ikke er oppdaget. Prosjektet inneholder mange brukere med ulike behov. Når man skal samle flere funksjoner i samme prosjekt øker også prosjektets kompleksitet.

2.6.2 Dimensjonering av Tromsdalen skole

Dimensjoneringen av antall elever ved Tromsdalen skole vil ha betydning for investeringskostnader, mulighet for utearealer per elev, fremtidig skolestruktur og det pedagogiske tilbudet. Både over- og underdimensjonering vil ha uheldige konsekvenser for Tromsø kommune, men det er nødvendig med noe overkapasitet for å sikre fleksibilitet.

Dimensjoneringen på 720 elever for nye Tromsdalen skole er godt begrunnet når man ser på forventet elevtallsøkning og oppfylingsgrad på fastlandet samlet. Beregningene basert på gamle elevtallsprognoser fra 2019, viser at en dimensjonering av Tromsdalen skole med 720 elever, vil gi en oppfylingsgrad for fastlandet samlet på 72 % i 2030, økende til 87 % i 2040. Dimensjoneringen synes å gi Tromsø kommune fleksibilitet for å håndtere vekst. Dimensjoneringen er imidlertid basert på gamle prognoser, fra 2019. SSB har i 2020 og 2022 kommet med nye prognoser som viser lavere antall

skolebarn i Tromsø kommune. Usikkerheten om fremtidig elevtall, samt at veksten på fastlandet forventes utenfor Tromsdalen skolekrets gjør det mulig å ivareta behovene på mellomlang sikt med en lavere dimensjonering. Dette vil gi lavere investeringskostnader, og muligheter for større uteområder per elev på ny skole. Dimensjoneringen av Tromsdalen skole avhenger av fremtidig skolestruktur på fastlandet, og bør gjennomgås på nytt. Antall elever skolen skal dimensjoneres for bør derfor vurderes på nytt i kommende fase for prosjektet basert på oppdaterte elevtallsframskrivninger.

Det er nødvendig å bearbeide skolens areal per elev. Det er stor variasjon i arealnormene fra kommune til kommune, og det kan se ut til at arealrammene som Tromsø kommune legger til grunn i Kunnskapsskolen, er blant de høyeste i landet. OEs vurdering er at programmert areal heller ikke tar høyde for potensialet for arealreduksjon som følge av sambruk ved samlokalisering av tjenestene.

Tromsø kommune har flere mulige strategier for å håndtere usikkerheten om fremtidig elevtall og arealbehov på fastlandet:

- Tromsø kommune kan, slik det er gjort i KVU-en, dimensjonere Tromsdalen skole for å ta høyde for forventet vekst i elevtallet på fastlandet samlet frem til etter 2040. Dette vil gi kommunen fleksibilitet for å håndtere elevtallsøkninger, og antakelig andre behov som oppstår. Ulempen er at Tromsø kommune kan pådra seg investerings- og driftskostnader til ubrukt kapasitet.
- Tromsø kommune kan dimensjonere Tromsdalen skole for lavere elevtall, og heller gjennomføre et nytt byggetrinn når man har mer informasjon om faktisk befolkningsutvikling. Dette må ses i sammenheng med at veksten i elevtall ikke er forventet i Tromsdalen skoles krets, men i Skjelnan skolekrets, som ikke er en nabokrets til Tromsdalen skole. Det kan derfor være aktuelt senere å bygge et nytt byggetrinn ved en skole nord på fastlandet. Fordelen med denne strategien er at Tromsø kommune kan bygge skole nærmere der elevene bor, og at kostnadene blir utsatt. En ulempe er at to byggetrinn kan være mer kostnadskrevenne enn ett byggetrinn.
- Tromsø kommune kan dimensjonere skolen for 720 elever med lavere areal per elev.

2.6.3 Kostnadsestimat og usikkerhetsanalyse

KVU-ens beregning av kostnadsestimat benytter system/erfaringsdatabase som sikrer god arbeidsmetodikk, struktur i henhold til Norsk Standard og oppdatert prisnivå. Videre er kalkyler basert på relevante malprosjekt med prosjektilpasninger, hovedsakelig for grunnarbeider og infrastruktur. Vi mener grunnlaget er godt nok for en KVU. Kostnadene må vurderes på nytt i neste utredningsfase.

Usikkerhetsanalysen i KVU-en er gjennomført etter god metodikk, der relevant usikkerhet er tatt høyde for. Når det gjelder dokumentasjonen av usikkerhetsanalysen er der lite transparent hva som ligger bak selve tripplestimatet. OE har gjennomført en egen usikkerhetsanalyse (se kap 2.6.5).

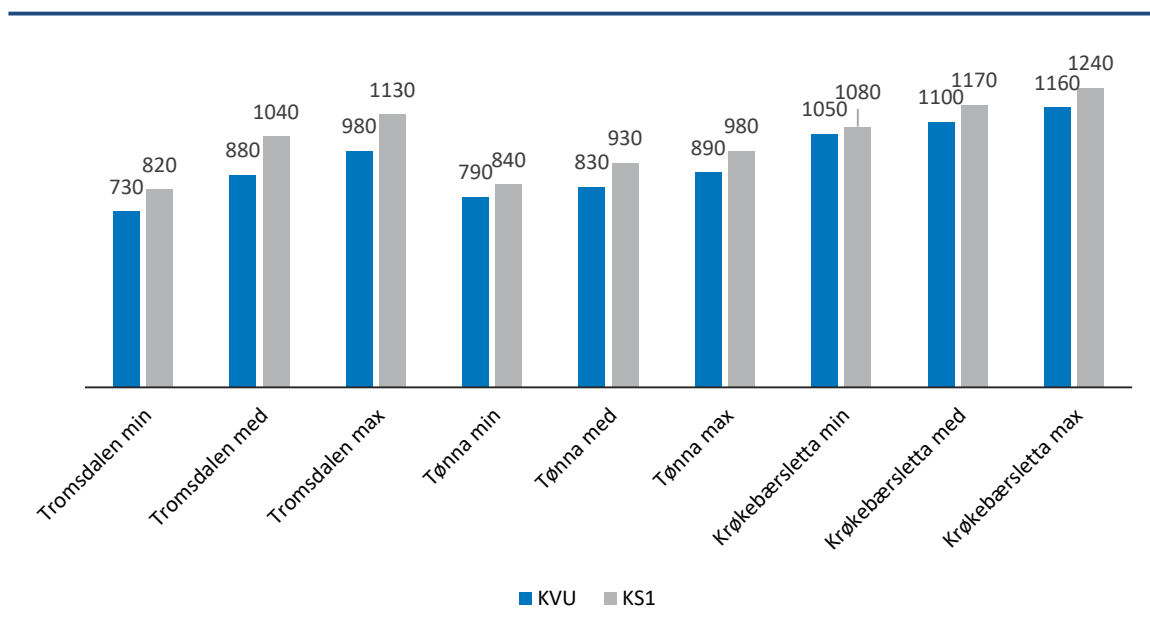
2.6.4 Alternativanalysen

KVU-ens alternativanalyse medfører fare for dobbelttelling og beslutningsunderlaget fremstår subjektivt. Ifølge Tromsø kommunes investeringsreglement skal KVU-en anbefale konsept basert på en nytte-kostnadsanalyse, som i praksis skal beskrive fordeler og ulemper ved konseptene innenfor et metodisk rammeverk. Hver fordel og ulempe skal beskrives én gang, for å unngå at man dobbeltteller virkninger. KVU-en vurderer både evalueringskriterier, gevinstrealiseringsanalyse og ikke-prissatte virkninger, slik at enkelte konsept kan fremstå som mer gunstige sammenlignet med de andre, enn hva de faktisk er. OE har gjennomført en egen samfunnsøkonomisk analyse (se kap 2.6.5).

2.6.5 Usikkerhetsanalyse og samfunnsøkonomisk analyse

OE har som en del av KS1 gjennomført egen usikkerhetsanalyse og samfunnsøkonomisk analyse.

Deres usikkerhetsanalyse gir jevnt over litt høyere forventede investeringskostnader enn KVU-en. For Tromsdalen-konseptene kommer dette delvis av at OE har inkludert kostnader til midlertidig drift av skolen. Videre er deres oppfatning at usikkerhetsdriverne (hendelsesusikkerhet) i KVU-en er undervurdert, og at det er flere faktorer som kan bidra til å endre prosjektet slik vi kjenner det i dag.

Figur 1 Viser at KS1s resultater for investeringskostnader P5 ligger jevnt over resultatene i KVU-en. Tall avrundet til nærmeste ti millioner, 2023-kroner, inkl. mva. Kilde: KVU og KS1

Den samfunnsøkonomiske analysen viser at Tromsdalen MAX og MED kommer best ut for de ikke-prissatte virkningene, og at Tromsdalen MED kommer best ut når man ser prissatte og ikke-prissatte i sammenheng. Denne konklusjonen er nesten lik KVU-ens som mener at både Tromsdalen MED og Tromsdalen MAX kommer best ut når man ser prissatte og ikke-prissatte i sammenheng.

Konsept	Tromsdalen			Tønna			Krøkebørsletta		
	Min	Med	Max	Min	Med	Max	Min	Med	Max
Prissatte levetidskostnader, MNOK	- 720	- 920	- 990	- 560	- 610	- 680	- 840	- 900	- 980
Rangering ikke-prissatte	4	2	1	9	8	7	6	5	3
Samlet rangering	2	1	3	9	8	7	5	4	6

Tabell 2 Viser at alternativet Tromsdalen MED er rangert først i KS1s samfunnsøkonomiske analyse. Kilde: KS1

2.6.6. Samlet vurdering og anbefaling om konseptvalg

KS1s samfunnsøkonomiske analyse viser at Tromsdalen MED er det mest lønnsomme konseptet som er utredet i KVU-en. OE har imidlertid gjennom sin kvalitetssikring avdekket at en justering av dette konseptet vil gi enda bedre lønnsomhet:

- Det fremstår som lønnsomt å bygge en større barnehage (6 avd.).

- Det kan være lønnsomt å realisere ny helsestasjon på en annen tomt for å gi bedre plass til utearealer.
- KVU-ens romprogram har høye arealer, og en modning/reduksjon av romprogrammet kan både bidra til å redusere kostnadene og frigjøre plass til utearealer.

OE anbefaler derfor at det gjennomføres en avklaringsfase der Tromsø kommune videreutvikler MED-konseptet på dagens skoletomt, jobber med arealreduksjon og vurderer hva som er hensiktsmessig å samle på dagens skoletomt for å ivareta behov til utearealer, barnehage og helsestasjon. Avklaringsfasen bør også inneholde interessentanalyse, dimensjoneringsgrunnlag, mål vurdering og ny kostnadsestimering. De estimerer at en slik avklaringsfase vil ta seks måneder.

2.7 Administrasjonens vurdering

2.7.1 Lokalisering av ny skole/oppvekstsenter

Både KVU og KS1 konkluderer med at dagens skoletomt er den beste lokaliseringen for ny skole/oppvekstsenter i Tromsdalen. Konklusjonen er basert på to uavhengige analyser, da det KS1-utredningen er gjennomført en ny selvstendig samfunnsøkonomisk analyse. Kostnader knyttet til midlertidig skoledrift og inntekter ved et eventuelt salg av tomten er inkludert i vurderingene.

Det er kun på dagens skoletomt det vil det være mulig å få etablert et oppvekstsenter i tråd med prosjektets samfunns-, effekt og resultatmål. Det er også denne lokaliseringen som i størst grad vil være i tråd med kommunens overordnede mål og strategier med hensyn til bærekraft, herunder mål om å ikke ta i bruk nye arealer, men transformere eksisterende, at veksten i persontrafikk skal tas med kollektiv, sykkel og gange, sentrale møteplasser for alle mv. Valg av Tromsdalen skoletomt som lokaliseringalternativ innebærer minst risiko for en lang reguleringsprosess av de tre tomtene, og er det alternativet som har størst mulighet for en effektiv fremdrift. For elever og ansatte på Tromsdalen skole er det av stor betydning at prosjektet får en effektiv fremdrift.

Lokasjon for nye Tromsdalen skole bør være bestemt før ny skolestruktur på fastlandet vedtas (se også 2.7.2). Tromsdalen skole vil være den største skolen i området, og vil i så måte gi premisser for hele skolestrukturen. Lokasjonen vil også ha betydning for hvor skolekretsgrensene på fastlandet skal gå. Skolestrukturen vil danne grunnlaget for dimensjoneringen av skolen.

Med vedtak av dagens skoletomt som lokasjon for oppvekstsenteret vil administrasjonen kunne iverksette følgende prosesser allerede nå:

- Reguleringsplanprosessen igangsettes med formål om å ha godkjent planprogram høsten 2024.
- Prosess for å avklare hvor og hvordan elevenes opplæringstilbud skal organiseres i byggeperioden. Dette er utredet overordnet i KVU-arbeidet, men må utredes mer i detalj når vedtak om lokasjon foreligger. Arbeidet vil involvere ledelse, elever og foresatte ved skole for å finne en god løsning for midlertidig plassering av elevene.
- Igangsette arbeid med dimensjonering, programmering og brukervedvirkning barnehage.
- Igangsette arbeid med dimensjonering, programmering og brukervedvirkning folkebibliotek.
- Dersom det er konkludert med at barnehage skal inkluderes i prosjektet, kan det allerede fra start beregnes gevinster av samlokalisering og sambruk av areal.

2.7.2 Dimensjonering av Tromsdalen skole og trinnvis utbygging

KVUen viser at det vil være mulig å få på plass en barneskole i Tromsdalen med inntil 720 elever. Imidlertid gjør størrelsen på tomte det vanskelig å få tilstrekkelig uteareal per elev på barneskolen. Dette gjelder alle tomtene som er vurdert. KVUen anbefaler ikke en trinnvis utbygging fra 660 til 720 elever hovedsakelig på grunn av økte ulemper for elever og ansatte, samt økte kostnader.

Dimensjoneringen av antall elever ved Tromsdalen skole vil ha betydning for investeringskostnader, mulighet for utearealer per elev, fremtidig skolestruktur og det pedagogiske tilbudet. Det fremgår av KS1 at usikkerheten om fremtidig elevtall, samt at veksten på fastlandet forventes utenfor Tromsdalen skolekrets gjør det mulig å ivareta behovene på mellomlang sikt med en lavere dimensjonering, og at trinnvis utbygging bør vurderes.

KS1 peker videre på at det kan se ut som om det er lagt inn dobbel buffer når det gjelder elevtallet i kombinasjon med programmert areal. De mener det programmerte arealet til hjemmeområder på ny skole vil ha kapasitet til å håndtere inntil 980 elever. KVU-en nevner også at arealet kan reduseres uten at det går på bekostning av funksjon. KS1 etterlyser et arealoppsett som synliggjør minimumsløsningen med nedskalerte arealer til de ulike funksjonene. De mener en slik minimumsløsning også bør ta høyde for hvordan sambruk av funksjoner mellom de ulike tjenestene kan bidra til å redusere det totale arealbehovet, både for å nå kommunens bærekraftsmål, økte kvaliteter utomhus og for å vise potensialet for kostnadsreduksjon. KS1s anbefaling er derfor at det gjennomføres en avklaringsfase for å bearbeide konseptet før igangsetting av forprosjektfasen. Dette vil gi bedre kontroll på prosjektets innhold og kostnadsnivå. Administrasjonen er enig i at det bør gjennomføres en avklaringsfase før igangsetting av forprosjektet. I avklaringsfasen vil det innhentes erfaringer fra andre kommuner ved arealdimensjonering av skolebygg. Det innebærer at vi i det videre arbeidet vil avvike fra *Kunnskapsskolens* arealdimensjonering av skolebygg.

Oppdaterte prognoser for befolkningstall i Tromsø, som vil være grunnlag for nye elevtallsprognoser for fastlandet, er forventet ferdigstilt i mars. Prognosene vil være et viktig grunnlag i det pågående arbeidet med ny skolestruktur. Det er forventet at sak om ny skolestruktur, herunder for fastlandet, legges frem for politisk behandling høsten 2024.

Anbefaling om dimensjonering av elevtall ved Tromsdalen skole legges frem for politisk behandling i fjerde kvartal (Q4), når ny skolestruktur for fastlandet er vedtatt.

2.7.3 Konsept

Den samfunnsøkonomiske analysen i KS1 viser at Tromsdalen MAX og MED kommer best ut for de ikke-prissatte virkningene, og at Tromsdalen MED kommer best ut når prissatte og ikke-prissatte virkninger ses i sammenheng. Denne konklusjonen er nesten lik KVU-ens analyse som viser at både Tromsdalen MED og Tromsdalen MAX kommer best ut når man ser prissatte og ikke-prissatte virkninger i sammenheng. Administrasjonen er enig i KS1s usikkerhet knyttet til om det er verdt ytterligere 130 millioner kroner å inkludere idrettshall og større barnehage, og anbefaler derfor i tråd med KS1 at konseptet Tromsdalen MED tas videre til forprosjektfasen.

KS1 viser imidlertid at selv om Tromsdalen MED er det mest lønnsomme konseptet, så er det avdekket at justeringer av dette konseptet vil kunne gi enda bedre lønnsomhet i prosjektet. Basert på foreliggende informasjon er anbefalingen at et oppvekstsenter inkluderer barneskole, barnehage, kombinasjonsbibliotek og dobbel gymsal. Det påpekes imidlertid at det er knapt med utearealer og at

det er mulig å ta ned fotavtrykket gjennom dimensjonering av skole, areal per elev, sambrukseffekt, og ved å ta ut tjenester som ikke må samlokaliseres. Det bør i det videre arbeidet vurderes om det reelt er behov for samlokalisering med helsestasjon, eller om den kan etableres et annet sted. KS1 anbefaler en avklaringsfase der Tromsø kommune videreutvikler Tromsdalen MED-konseptet. Det bør jobbes med arealreduksjon og vurdere hva som er hensiktsmessig å samle på dagens skoletomt for å ivareta behov til utearealer, barnehage og helsestasjon. Avklaringsfasen bør også inneholde interessentanalyse, dimensjoneringsgrunnlag, målvurdering og ny kostnadsestimering. Det estimeres at en slik avklaringsfase vil ta seks måneder.

Anbefaling om hvilke funksjoner som skal samlokaliseres i oppvekstsenteret ved Tromsdalen skole legges frem for politisk behandling i fjerde kvartal (Q4) 2024.

3. Konklusjon

Basert på anbefalingene fra KVU og KS1 bør ny skole/oppvekstsenter vedtas lokalisert på tomtene der Tromsdalen skole og Tromsdalen barnehage i dag ligger. Lokasjon for nye Tromsdalen skole bør være bestemt før ny skolestrukturen på fastlandet vedtas. Tromsdalen skole vil være den største skolen i området, og i så måte gi premisser for hele skolestrukturen. Lokasjonen vil også ha betydning for hvor skolekretsgrensene skal gå. Skolestrukturen vil danne grunnlaget for dimensjoneringen av skolen.

Dimensjoneringen av antall elever ved Tromsdalen skole vil ha betydning for investeringskostnader, mulighet for utearealer per elev, fremtidig skolestruktur og det pedagogiske tilbudet. For å svare ut usikkerheten om fremtidig elevtall vil det høsten 2024 legges frem en sak til politisk behandling om ny skolestruktur i Tromsø, herunder skolestruktur på fastlandet, basert på oppdaterte elevtallsframskrivninger.

Basert på oppdaterte elevtallsframskrivninger og ny skolestruktur, bør dimensjoneringen av Tromsdalen skole gjennomgås på nytt. Ny anbefaling om dimensjonering legges frem for politisk behandling i fjerde kvartal 2024. Anbefalingen bør inneholde en vurdering av om behovene på mellomlang sikt kan ivaretas med en lavere dimensjonering.

Basert på vurderinger og anbefalinger fra KVU og KS1, anbefales det at MED-konseptet på dagens skoletomt tas videre til forprosjektfasen. Før igangsetting av forprosjektfasen bør det gjennomføres en avklaringsfase der MED-konseptet videreutvikles og justeres for å gi bedre samfunnsøkonomisk lønnsomhet i prosjektet, redusere fotavtrykket og få på plass tilstrekkelig utearealer for skolen. MED-konseptet skal inneholde skole og barnehage. Det bør jobbes videre med arealreduksjon og vurdering av hvilke øvrige funksjoner det er hensiktsmessig å samlokalisere. I avklaringsfasen vil det innhentes erfaringer fra andre kommuner ved arealdimensjonering av skolebygg. Det innebærer at vi i det videre arbeidet vil avvike fra *Kunnskapsskolens* arealdimensjonering av skolebygg.

Anbefaling om dimensjonering av elevtall ved Tromsdalen skole og forslag til hvilke funksjoner som skal samlokaliseres i oppvekstsenteret legges frem for politisk behandling i fjerde kvartal (Q4) 2024.

4. Vedtakskompetanse

Kommunestyret

Vedlegg

- Vedlegg 1A Notat_Svar fra Tromsø kommune på momenter i kvalitetssikring av rammedokument
- Vedlegg 1B Notat_Svar fra Tromsø kommune på momenter i kvalitetssikring av behovsmelding
- Vedlegg 1C Notat vedrørende dimensjonering av Tromsdalen skole i Tromsdalen oppvekstsenter
- Vedlegg 1D Situasjonplan og illustrasjoner aller lokasjoner og konsepter
- Vedlegg 1E Usikkerhetsanalyse
- Vedlegg 2 KVU Tromsdalen skole/oppvekstsenter - Revidert kalkyle og driftskostnader_18.12.23
- Vedlegg 1 Begrenset konseptvalgutredning for Tromsdalen oppvekstsenter_rev 19012024 (KVU rapport)
- Vedlegg 3 Ekstern kvalitetssikring KS1 av KVU Tromsdalen oppvekstsenter
- Vedlegg 3A Kostnader og usikkerhetsanalyse
- Vedlegg 3B Geoteknisk notat

Saksprotokoll

Utvalg: Ungdomsrådet
 Arkivsaknr. 23/00417
 Saksbehandler Ingrid Berthinussen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oppvekst- og utdanningsutvalget	08.03.2024	
2 Miljø-, idrett-, kultur- og samfunnsutviklingsutvalget	06.03.2024	
3 Kommune- og byutviklingsutvalget	07.03.2024	
4 Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	04.03.2024	9/24
5 Ungdomsrådet	22.02.2024	2/24
6 Kommunestyret	20.03.2024	

Konseptvalgutredning (KVU) Tromsdalen skole/oppvekstsenter - vedtak

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 22.02.2024 sak 2/24

Møtebehandling

Følgende forslag til uttalelse ble fremmet i møtet:

Ungdomsrådet støtter KVU'ens anbefaling om å etablere ny skole på nåværende tomt.

Ungdomsrådet ønsker idrettshall og lokaler til juniorklubb på tomten, i tillegg ønsker rådet å ha et nytt og moderne bydelsbibliotek i forbindelse med skolen.

Hvis det skal etableres en helsestasjon i forbindelse med skolen, mener Ungdomsrådet inngangen til denne burde være skjermet fra skolens uteområde. Samtidig ønsker de at det heller skal prioriteres en idrettshall enn helsestasjon på tomten.

[Lagre vedtak] [Lagre endelig vedtak]

Votering

Uttalelsen ble enstemmig vedtatt.

Ungdomsrådets vedtak

Ungdomsrådet støtter KVU'ens anbefaling om å etablere ny skole på nåværende tomt.

Ungdomsrådet ønsker idrettshall og lokaler til juniorklubb på tomten, i tillegg ønsker rådet å ha et nytt og moderne bydelsbibliotek i forbindelse med skolen.

Hvis det skal etableres en helsestasjon i forbindelse med skolen, mener Ungdomsrådet inngangen til denne burde være skjermet fra skolens uteområde. Samtidig ønsker de at det heller skal prioriteres en idrettshall enn helsestasjon på tomten.

Arkivsaksnr. 24/03569-1
Saksbehandler Ørjan Myrvoll

Saksgang	Møtedato	
Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	04.03.2024	10/24
Eldrerådet	04.03.2024	5/24

Orientering om universell utforming av valglokaler

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

Redegjørelse om universell utforming av valglokaler tas til orientering.

Mari Enoksen Hult
Konstituert kommunedirektør

Gry Caroline Dons
Konstituert direktør, stab for organisasjon

Hva saken gjelder

Ny valglov sier at valglokalene skal være universelt utformet og at velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Der det er særlige grunner til det kan dette kravet fravikes, men da skal valgstyret kunngjøre hvilke lokaler dette gjelder.

Valgsekretariatet forbereder et kartleggingsarbeid med grunnlag i spesifikasjoner for universell utforming i Byggteknisk forskrift (TEK17), *Veileder for tilgjengelighet ved valg* (2023) fra Valgdirektoratet og Norges Handicapforbunds kvalitetskrav. Etter kartleggingen vil vi vite hva lovendringen betyr i praksis for valglokalene vi tradisjonelt har benyttet.

Valgsekretariatet ønsker å bidra til at våre valglokaler er tilgjengelige for alle velgergrupper. Derfor ønsker vi å involvere rådet i denne prosessen på et tidlig tidspunkt, og ønsker innspill på arbeidsprosessen og kriteriene vi legger til grunn for å vurdere valglokaler.

Saksutredning

Valgloven slår fast, både i ny og i forrige utgave, at velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Det nye er at dette løftes frem i en ny paragraf for universell utforming. Den nye loven sier:

(1) Valgstyret skal sørge for at valglokalene er universelt utformet, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 17. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp.

[\(§ 6-7. LOV-2023-06-16-62\)](#)

Tidligere het det:

Stemmegivningen skal foregå i egnet og tilgjengelig lokale. [...] Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp.

[\(§ 8-3 og 9-3. LOV-2002-06-28-57\)](#)

I ny og gammel lov er det anledning til å fravike kravet om at velgerne skal komme seg inn uten hjelp, men den nye loven pålegger valgstyret å kunngjøre hvilke lokaler dette gjelder:

(2) Hvis det er særlige grunner til det, kan stemmingen legges til lokaler som velgerne ikke kan ta seg inn i uten hjelp. Valgstyret skal kunngjøre hvilke valglokaler dette gjelder.

[\(§ 6-7. LOV-2023-06-16-62\)](#)

Likestillings- og diskrimineringslovens bestemmelser om universell utforming legger til grunn et sektoransvarsprinsipp, som vil si at § 17 legger opp til at ulike sektorer skal utforme mer spesifikke standarder for universell utforming, enten som bransjestandarder eller i form av lov og forskrift. Valglokaler omfattes av Byggteknisk forskrift (TEK17) som har bestemmelser for universell utforming i tillegg til tekniske krav til bygg. Utenfor bygget gjelder den for parkering, uteoppholdsarealer og gangadkomst, som er definert som gangvei fra kjørbær vei og parkering til inngangsparti.

I loven heter det at departementet bl.a. kan gi forskrift om universell utforming av valglokaler og valgutstyr ([§ 6-14. LOV-2023-06-16-62](#)). Ut fra forarbeidene til loven ([Prop. 45 L \(2022-2023\)](#)) forventer vi at det kommer en forskriftshjemmel som konkretiserer hvilke bygningsmessige kvaliteter et bygg må ha for å kunne benyttes som et valglokale. Disse vil stille samme krav til lokalet som Byggteknisk forskrift ([TEK17](#)).

Arbeidsprosessen

I påvente av nevnte forskrift forbereder valgsekretariatet et kartleggingsarbeid av tidligere brukte valglokaler, samt potensielle nye, basert på spesifikasjoner for universell utforming i TEK17, *Veileder for tilgjengelighet ved valg* (2023) fra Valgdirektoratet og Norges Handicapforbunds kvalitetskrav.

Vi benytter data fra Statens kartverks kartlegging av inngangspartier på offentlige bygg ([lenke](#)), beregner atkomstveiens stigningsforhold i terrengprofilverktøyet til kommunekart.com og har forespurt seksjon for bygg om det foreligger data vedr. universell utforming av kommunale bygg internt i organisasjonen. Etter dette planlegges det befaringer på aktuelle bygg.

Ved fullført kartlegging forventer vi at valglokalene kan kategoriseres som følger:

- Ingen tiltak nødvendig
- Hovedløsningen er ikke universelt utformet, men alle kan komme seg inn uten hjelp.
- Mindre tiltak nødvendig
 - a) Krever midlertidige tiltak på valgdagene (HC-parkering, møblering, skilting ol.).
 - b) Må gjøres provisoriske utbedringer vedr. adkomst (Terskelutjevner, kontrast, etc.).
- Bygningsmessige utbedringer er nødvendig/ønskelig (F.eks. bygging av rampe, HC-toalett, belysning, håndløper).
- Utbedringer anses som uforholdsmessige eller umulig å få utført før valget.

Utfallet av kartleggingen vil legge føringer for hvilke valglokaler som benyttes i stortingsvalget 2025. Vi må presisere at ikke alle valglokaler er under kommunalt eie. I særlig grad har forhåndsvalget benyttet både offentlige, organisasjons- og næringslokaler, som f.eks. universitet, sykehus, grendehus, kjøpesenter og nærbutikk.

Utfordring/uklarheter

Sentrale aspekter ved universell utforming i Likestillings- og diskrimineringsloven er at det skal gjelde *hovedløsningen* og at lokalet gjøres tilgjengelig for *flest mulig*, uavhengig av funksjonsnedsettelse. Når Valgloven sier at valglokalene *skal* være universelt utformet og at *alle skal* kunne komme seg inn uten hjelp, forstår vi dette som to sidestilte krav der det kan hende at det ene er oppfylt uten at det andre er det. F.eks. en situasjon med et inngangsparti som ikke tilfredsstiller kravene i TEK17. Samtidig finnes det en alternativ inngang som kan benyttes slik at alle kan komme seg inn i lokalet uten hjelp, men som ikke er hensiktsmessig å benytte i hovedløsningen. Valglokalet oppfyller da ikke kravet til universell utforming, men alle kan komme seg inn uten hjelp.

Valgloven sier ingenting om anledningen til å fravike kravet om at alle valglokaler skal være universelt utformet. Valgsekretariatet har bedt om følgende avklaringer fra Valgdirektoratet:

- Skal de to elementene i første ledd forstås som to sidestilte krav?
- I så fall, hvordan skal vi forholde oss til andre ledd som sier at det er anledning til å fravike kravet om at alle skal komme seg inn uten hjelp, men som ikke nevner universell utforming?
- Er skal-kravet til universell utforming absolutt? Ved å forholde seg firkantig til TEK17 vil svært få bygg oppnå status som universelt utformet.
- Hvis man, slik som i eksempelet over, har et valglokale som ikke er universelt utformet, men som alle kommer seg inn i uten hjelp, skal det da kunngjøres?
- Hvilket detaljeringsnivå skal kunngjøringen legge seg på?

Konklusjon

Redegjørelse om universell utforming av valglokaler tas til orientering.

Vedtakskompetanse

Kommunalt råd for mennensker med nedsatt funksjonsevne

Vedlegg

Sjekkliste - Alle stemmelokaler - universell utforming

Arkivsaksnr. 23/15840-5
Saksbehandler Elizabeth Kræmer

Saksgang Møtedato
Kommunalt råd for mennesker med nedsatt
funksjonsevne
Oppvekst- og utdanningsutvalget

Etablering av et tilbud før og etter skoletid for elever med sammensatte behov på 8.-10.trinn, ny behandling.

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

1. Det etableres et tilbud før og etter skoletid for elever med sammensatte behov på 8.- 10. trinn.
2. Det skal gis et tilbud på utvalgte ungdomsskoler. Hvilke skoler som skal gi tilbudet skal utredes videre av avdeling for oppvekst, utdanning og kultur.
3. Vedtekter for skolefritidsordningen (SFO) revideres i henhold til endringen.

Mari Enoksen Hult
Kst. Kommunedirektør

Kari Henriksen
Direktør oppvekst, utdanning og kultur

Hva saken gjelder

Saken ble behandlet i oppvekst- og utdanningsutvalget 20.10.23, sak 31/23 hvor det ble fattet følgende vedtak: *Før endeleg behandling sendes saka på høyring hos aktuelle organisasjonar og drøftes med arbeidstakarorganisasjonane.*

Det har blitt gjennomført høring av saken hos aktuelle organisasjoner og drøfting med hovedtillitsvalgte. Behandling av høringsinnspillene samt protokoll er vedlagt saken.

Det vil i årene fremover være en økning av elever med sammensatte behov på 8.-10.trinn som vil ha behov for et tilbud før og etter skoletid.

Det er et ønske om å skape et godt og forutsigbart tilbud for elever og foresatte. I den forbindelse ønsker kommunedirektøren å gjøre en juridisk avklaring vedrørende kommunens plikt til å gi et slikt tilbud, utrede behovet for et slikt tilbud, samt utrede ulike alternative tilbud før og etter skoletid til målgruppen.

Denne utredningen vil inneholde:

1. En juridisk avklaring om kommunens plikt til å gi tilbudet og hvem som skal gi tilbudet.
2. En oversikt over fremtidig behov for tilbud.
3. Alternative tilbud vurdert i henhold til barnets beste og forsvarlig gjennomførbarhet.

Når det er truffet en beslutning om kommunens tilbud vil det bli fremmet en egen sak til kommunestyret om endring av vedtekter.

Saksutredning

1. Juridisk avklaring om kommunens plikt til å gi et tilbud før- og etter skoletid og hvem som skal gi dette tilbudet

Skolene har i henhold til opplæringsloven § 13-7 plikt til å gi et SFO tilbud til elever på 1.-4.trinn, og et tilbud til barn med sammensatte behov på 1.-7.trinn:

Kommunen skal ha eit tilbod om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1-4 årstrinn, og for barn med særskilte behov på 1-7 årstrinn. Skolefritidsordninga skal leggje til rette for leik, kultur- og fritidsaktivitetar med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna. Skolefritidsordninga skal gi barna omsorg og tilsyn. Funksjonshemma barn skal givast gode utviklingsvilkår. Areal, både ute og inne, skal vere eigna for formålet

I henhold til opplæringsloven har kommunen ikke plikt til å gi et SFO tilbud til elever på 8.-10. trinn.

Tromsø kommune har likevel i dag et SFO tilbud til elever på 8.-10. trinn. Dette tilbud er forankret i kommunens vedtekter for skolefritidsordningen (SFO) § 6, avsnitt 4:

Tromsø kommune har et SFO- tilbud for barn med sammensatte behov på 8. – 10. trinn. Foresatte kan søke om utvidet SFO-tilbud ved å sende en søknad til avdeling for oppvekst, utdanning og kultur i Tromsø kommune. Plassene tildeles etter en sakkyndig vurdering fra PPT.

Tilbudet gis til elever med sammensatte behov og da menes fysiske og/eller kognitive funksjonsnedsettelse i så stor grad at det ikke vil være forsvarlig for eleven om den var hjemme alene i perioden fra skoleslutt fram til ordinær arbeidstids slutt.

Dette vil gjelde funksjonsnedsettelse som autisme, moderat til dyp psykisk utviklingshemming og omfattende fysisk funksjonsnedsettelse, eventuelt andre funksjonsnedsettelse med tilsvarende alvorlighetsgrad.

Kostnadene ved tilrettelegging og gjennomføring av SFO-tilbudet dekkes i sin helhet av skolens budsjetttramme som er tiltenkt det pedagogiske tilbudet i skolene.

Med en kommende økning av antall elever med sammensatte behov, er det nødvendig å gjøre en vurdering av SFO- tilbudet som gis og dekkes økonomisk av den enkelte ungdomsskole.

Et tilbud før og etter skoletid for denne målgruppen inneholder tilsyn, omsorg og tilrettelegging av aktiviteter. Dette er et fritidstilbud, og anses ikke å være en del av skolens opplæringstilbud.

For å synliggjøre skille mellom skolens opplæringstilbud samt at en SFO for 8.-10 trinn ikke er et lovpålagt tilbud, revideres vedtektene for SFO og § 6, 4. avsnitt fjernes:

Tromsø kommune har et SFO- tilbud for barn med sammensatte behov på 8. – 10. trinn. Foresatte kan søke om utvidet SFO-tilbud ved å sende en søknad til avdeling for oppvekst, utdanning og kultur i Tromsø kommune. Plassene tildeles etter en sakkyndig vurdering fra PPT.

Tilbudet gis til elever med sammensatte behov og da menes fysiske og/eller kognitive funksjonsnedsettelse i så stor grad at det ikke vil være forsvarlig for eleven om den var hjemme alene i perioden fra skoleslutt fram til ordinær arbeidstids slutt.

Dette vil gjelde funksjonsnedsettelse som autisme, moderat til dyp psykisk utviklingshemming og omfattende fysisk funksjonsnedsettelse, eventuelt andre funksjonsnedsettelse med tilsvarende alvorlighetsgrad.

Et før og etter skoletilbud skal hjemles i helse og omsorgstjenesteloven § 3-2, punkt 6. bokstav b. Vedtaket fattes av tildelingskontoret for barn og unge i Tverrfaglig ressurs § 3-2.Kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester

For å oppfylle ansvaret etter § 3-1 skal kommunen blant annet tilby følgende:

1. Helsefremmende og forebyggende tjenester, herunder:
 - a.helsetjeneste i skoler og
 - b.helsestasjonstjeneste
2. Svangerskaps- og barselomsorgstjenester
3. Hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner, herunder:
 - a.legevakt,
 - b.heldøgns medisinsk akuttberedskap,
 - c.medisinsk nødmeldetjeneste, og
 - d. psykososial beredskap og oppfølging.
4. Utredning, diagnostisering og behandling, herunder fastlegeordning
5. Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering
6. Andre helse- og omsorgstjenester, herunder:
 - a.helsetjenester i hjemmet,
 - b.personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt og
 - c.plass i institusjon, herunder sykehjem.
7. Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens

Søknader rettes således til Tildelingskontoret for barn og unge i enheten Tverrfaglig ressurs som fattet enkeltvedtak. Dette må gjøres i nær dialog mellom skole, tildelingskontoret for barn unge og foresatte. Fordi vedtaket fattes av en enhet (tverrfaglig ressurs) og operasjonaliseres

ved en annen enhet (skole), skal det utarbeides en samarbeidsavtale med beskrivende rutiner for samarbeidet mellom seksjon skole og seksjon barn og familie.

2. En oversikt over fremtidig behov for et tilbud før og etter skoletid

I skoleåret 2023-2024 er det tre elever på ungdomskolen som har et SFO tilbud, to på ungdomsskoler og en har hjemmebaserte tjenester i regi av Miljøtjenesten i Tverrfaglig ressurs

Erfaringsvis vet vi at elever som har et utvidet SFO - tilbud i 5.-7. trinn som regel vil ha videre behov for et tilbud etter skoletid på ungdomsskolen.

Nedenfor er en oversikt over antall elever med et utvidet SFO- tilbud i 5.-7.trinn i skoleåret 2023-2024, og hvilken ungdomsskole som vil være elevenes kommende ungdomsskole.

Trinn	Antall elever	Skole	Kommende ungdomsskoler
5	5	Skitteneelv, Prestvannet, Hamna, Storelva	Kroken, Grønnåsen/Sommerlyst
6	4	Skjelnan, Sandnessund, Lunheim Prestvannet	Kroken, Tromstun, Kvaløysletta, Grønnåsen
7	6	Tromsdalen, Gyllenborg, Ramfjord, Slettaelva, Mortensnes	Tromstun, Sommerlyst, Ramfjord, Kvaløysletta, Grønnåsen

Oversikten viser at elevene er geografisk spredt og at de på sikt vil ha ulike ungdomsskoler som sin nærskole. Videre kan vi anta at 6 elever vil ha behov for tilbud skoleåret 2024-2025, 10 elever i 2025- 2026 og 15 elever i 2026-2027.

Alternative tilbud vurdert i henhold til barnets beste og forsvarlig gjennomførbarhet.

For å utrede mulige alternative tilbud tilpasset målgruppen er det nødvendig å ha innsikt i elevenes sammensatte utfordringer. Det er utarbeidet tre samlekategorier hvor elevene inngår i en eller flere kategorier.

Personer med fysiske funksjonsnedsettelse	Personer med utviklingshemming	Personer med utviklingsforstyrrelser
<p>Kan være avhengig av rullestol /hjelpemidler i det daglige</p> <p>Kan ha medisinske tilstander som krever «overvåkning» (alvorlig epilepsi)</p> <p>Kan ha behov for tilrettelegging og hjelpemidler i kommunikasjonen.</p>	<p>Kan ha kognitive utfordringer som påvirker daglig ferdigheter i stor grad.</p> <p>Kan ha hjelpebehov knyttet til egenomsorg og behov for tett tilsyn gjennom dagen. Kan også omhandle korrigerende avferd.</p>	<p>Kan ha medfødte tilstander der utviklingen forsinkes eller hemmes. F-eks ADHD, autisme, Tourettes.</p> <p>Har særskilt behov for forutsigbarhet i hverdagen. Endringer og utrygghet kan føre til utagerende atferd.</p> <p>Det sosiale samspillet med andre kan være utfordrende.</p>

Basert på elevenes sammensatte behov redegjøres det for fire alternativ tilbud. I redegjørelsen ser en på fordeler og ulemper ved de ulike alternativene i henhold til barnets beste, forsvarlighet og praktisk gjennomførbarhet.

Medvirkning

Avdeling for oppvekst, utdanning og kultur har i utarbeidelse av ulike alternativ søkt medvirkning fra relevante, frivillige organisasjoner og foreldregrupper. Ingen av de inviterte møtte til et berammet innspillmøte, men det er gitt individuelle innspill fra foresatte med barn med sammensatte problemer. Det er i etterkant gjennomført en høring.

Alternativ 1: Et tilbud før og etter skoletid på nærskolen til eleven

Et tilbud på nærskolen til den enkelte elev vil skape stor grad av kontinuitet av personale som elevene forholder seg til. Det vil være en fordel for denne målgruppen som har behov for forutsigbarhet. Det vil likevel kunne bli et skifte av personale i løpet av dagen på grunn av antall arbeidstimer og fravær. At elevene er i de samme lokalene hele dagen og unngår flere forflytninger er også en fordel for å unngå skifte av omgivelser samt redusert behov for transport. Ulempene er rekrutteringsutfordringer da flere skoler vil ha behov for lignende kompetanse samt at enkelte skolebygg vil måtte tilpasses elevenes behov. En annen ulempe er at elevene kan føle det stigmatiserende å være alene igjen etter skoletid når andre elever forlater skolen. Tilbudet kan oppleves isolerende.

Fordeler	Ulemper
Kontinuitet i personale	Skifte av personale og fravær
Unngår flere forflytninger	Rekrutteringsutfordringer
	Uegnet skolebygg
	Stigmatisering

Alternativ 2: Et felles før og etter skoletid tilbud i et felles lokale

Et tilbud i et felles lokale for elevene på ulike nærskoler kan fungere som et sosialt fellesskap der elever kan møte jevnaldrende. Dette kan bidra til å redusere følelsen av isolasjon og ensomhet blant elevene. Det vil også samle ansatte med spesialisert kunnskap og ferdigheter for å imøtekomme behovene til elever. Dette kan bidra til et bedre tilbud og opplevelse for elevene. Målgruppen har likevel så ulike behov at det likevel må tilrettelegges for individuelle aktiviteter og tilpasset opplegg for den enkelte. Tilbudet vil kreve flere forflytninger i løpet av en dag, noe som kan være tidkrevende og belastende for elevene. De ulike behovene til elevene gjør det nødvendig med egnede lokaler. Dette kan innebære behov for tilpasninger eller investeringer i infrastruktur og bygg, noe som kan være kostbart.

Fordeler	Ulemper
Samle ansatte med relevant kompetanse på ett sted	Transport og forflytning flere ganger i løpet av dagen
Forebygge isolasjon og ensomhet	Det må tilrettelegges for individuelle aktiviteter og tilpasset opplegg for den enkelte
	Krever egnet lokale

Alternativ 3: Hjemmebaserte tjenester før/etter skoletid

Dette tilbudet gir mulighet for individuell tilpasning og en mulighet til å skreddersy tjenestene for hver enkelt elev. Dette sikrer at elevene får den spesifikke støtten og oppfølgingen de trenger, og det kan være spesielt nyttig for elever med særlige behov. Elevene vil være i sitt eget hjemmemiljø, som kan bidra til en følelse av trygghet og komfort. Dette kan være spesielt viktig for elever som kan bli overveldet i større grupper, eller som har spesifikke behov knyttet til sitt hjemmemiljø. Et hjemmebasert tilbud kan være isolerende og ensomt for elevene siden de ikke har muligheten til å omgås og samhandle med jevnaldrende, eller delta i gruppeaktiviteter.

Fordeler	Ulemper
Tilbudet tilpasses den enkeltes behov	Isolerende
	Lite kontakt med jevnaldrende

Alternativ 4: Et tilbud før og etter skoletid på utvalgte ungdomsskoler

Dette tilbudet kan gi elever og deres foresatte mer forutsigbarhet knyttet til overgangen til ungdomsskolen. Det vil også skape forutsigbarhet for skolene som skal gi dette tilbudet. Det kan videre bidra til å forhindre følelsen av isolasjon og stigmatisering for den enkelte elev ved at det er flere elever ved skolen som har sammensatte behov og som trenger et tilbud utenom undervisningstiden. Tilbudet vil også redusere behov for transport og forflytninger i løpet av dagen.

Elever som velger å dette tilbudet, vil være begrenset til å gå på den spesifikke ungdomsskolen som har dette tilbudet og mister muligheten til å velge sin nærskole. Dette kan være en ulempe for elever og foresatte som ønsker et større utvalg av skolealternativer. Samtidig vet vi behovet for å gå på nærskole reduseres jo eldre elevene blir.

Fordeler	Ulemper
Forutsigbarhet for elever og foresatte	Unngår transport og forflytning
Forutsigbart for skolene	Kan begrense mulighet til å gå på nærscole
Forebygge insolasjon og stigmatisering	

Høring

Saken ble sendt på høring 03.11.23 med svarfrist 22.11.23. Alle aktuelle organisasjoner mottok invitasjonen til å gi høringsinnspill, bortsett fra NFU som derfor fikk utsatt svarfrist. NFU var den eneste organisasjonene som svarte og høringssvaret er behandlet og lagt ved saken.

Drøfting med hovedtillitsvalgte

Det ble gjennomført drøftingsmøte 09.02.24. Hovedtillitsvalgte støttet samlet kommunedirektørens forslag til vedtak.

Konklusjon

Med utgangspunkt i de fire ulike alternativene, så vil kommunedirektøren anse alternativ 4, et tilbud før og etter skoletid på utvalgte ungdomsskoler, som det mest egnende.

Til tross for høringsinnspill med motsigelser mot dette alternativet anser kommunedirektøren at alternativ 4 vil kunne skape et sosialt felleskap for denne elevgruppen, sikre bedre kompetanse hos ansatte og større grad av forutsigbarhet for foresatte. Dette anses å veie tyngre enn nærscoleprinsippet som fremdeles kan ivaretas.

Alternativ 4 krever et vedtak i lov om helse- og omsorgstjenester som må fattes i nær dialog mellom skole, tildelingskontoret for barn unge og foresatte.

Det skal utarbeides en samarbeidsavtale med beskrivende rutiner for samarbeidet mellom seksjon skole og seksjon barn og familie for å sikre god saksbehandling når vedtaket fattes av en enhet (tverrfaglig ressurs) og operasjonaliseres ved en annen enhet (skolen).

En slik samarbeidsavtale skal bidra til å tydeliggjøre ansvarsfordelingen og prosessene knyttet til tilbudet.

Skolene, gjennom rektor, vil ha rekrutterings- og personalansvar for alle ansatte som arbeider ved skolen, dette gjelder også de som arbeider i før og etter skoletilbudet. Dette sikrer at personalet er en del av skolens ressurser som kan brukes gjennom hele dagen.

Dette er et tilbud som ikke har lov hjemmel i opplæringsloven og skal derfor fjernes fra kommunes vedtekter for SFO. Vedtektene for SFO vil således ikke være gjeldende for dette tilbudet.

Vedtakskompetanse

Oppvekst- og utdanningsutvalget

Vedlegg

Høringsinnspill fra_NFU
Merknadsbehandling politisk sak 8-10 trinn
Møtereferat drøftingsmøte
høring 8-10 trinn

Arkivsak-dok. PLAN-22/01976-190
Saksbehandler Margareth Sundfør

Saksgang

Møtedato

Plan 1956 - detaljregulering for Fjellheisen øvre stasjon til endelig vedtak

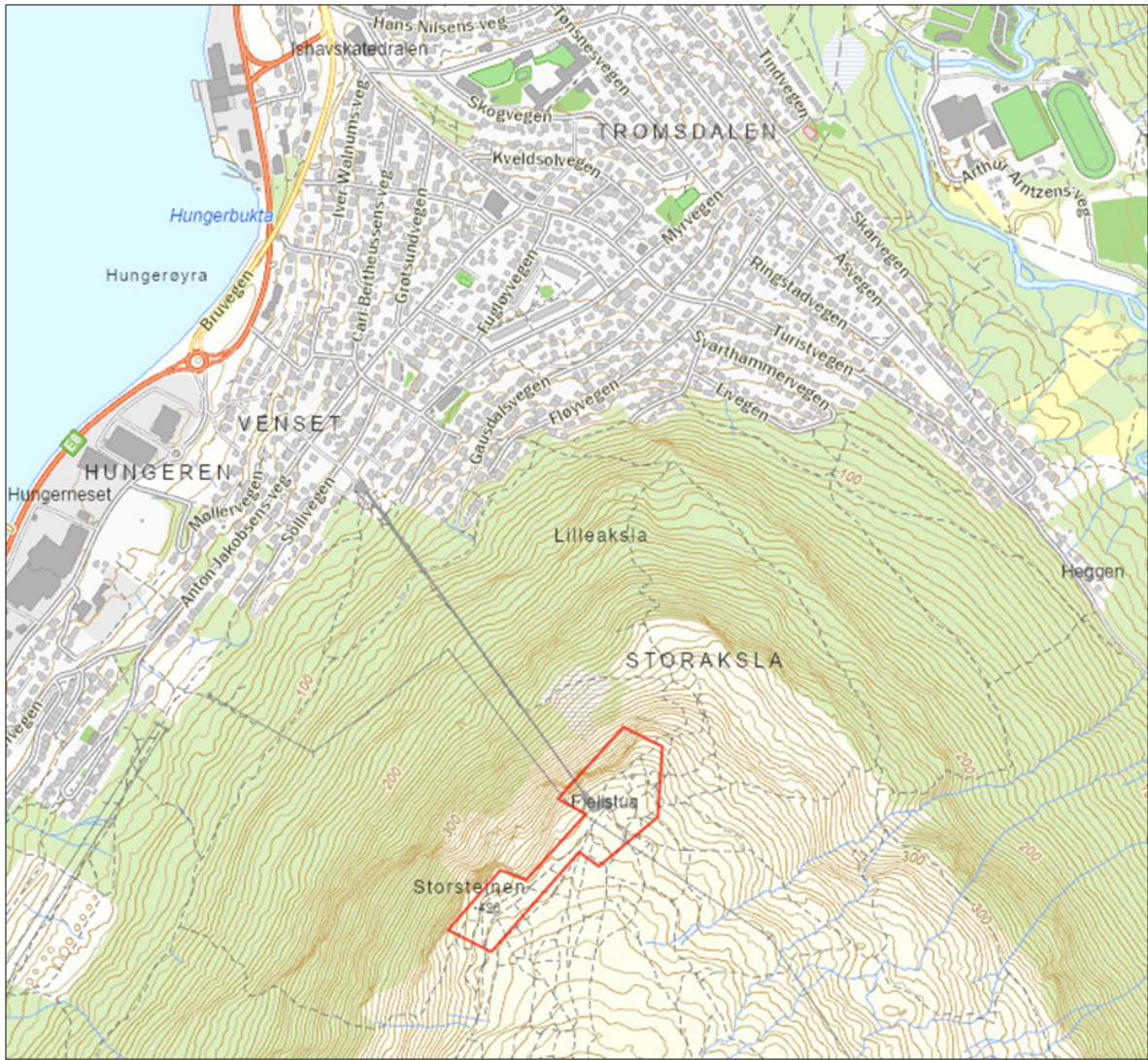
Kommunedirektørens innstilling:

Detaljregulering 1956 – detaljregulering for Fjellheisen øvre stasjon med plankart av 9. februar 2024, planbeskrivelse og planbestemmelser av 12. februar 2024, vedtas.

Vedtaket er hjemlet i plan- og bygningsloven § 12-12.

Mari Enoksen Hult
kst. kommunedirektør

Mette Mohåg
direktør bymiljø

Oversiktskart med planområdet markert med rød linje.

Sammendrag

Fjellheisen AS fremmer forslag til privat detaljregulering for Fjellheisen øvre stasjon.

Hensikten med planen er å:

- legge til rette for bygging av ny fjellstue inkludert stasjon for taubanen
- kanalisere ferdsele på plataet for å minimere slitasjen på sårbar vegetasjon
- sikre mot fallulykker fra plataet

Dagens fjellstue er blitt for liten til å ta imot strømmen av besøkende til området. I tillegg er bygget i dårlig teknisk stand. Planen legger til rette for etablering av et nybygg som omfatter stasjon for taubane og kafé/restaurant. Nytt bygg vil også inneholde en konferansedel som skal driftes sammen med kafé/restaurant.

Fjellplataet, som Fjellheisen øvre stasjon ligger på, er av stor botanisk betydning. Området er kalkrikt og det finnes en rekke sjeldne arter her, deriblant flere av Norges ansvarsarter. Vegetasjonstypene på stort sett hele plataet er å regne som truet eller nær truet etter den norske rødlisten for naturtyper.

En viktig del av tilretteleggingen i området vil derfor være å kanalisere ferdsele på plataet for å minimere slitasjen på sårbar vegetasjon. Gjennom planen er det lagt til rette for opparbeiding av blant annet turveg med oppholdsplasser og utsiktspunkt fra Fjellstua til Storsteinen i det offentlige friområdet. Det skal også opparbeides en offentlig lekeplass. I tillegg legger detaljreguleringen opp til at det skal etableres rekkverk (sikkerhetsgjerde) i det offentlige friområdet, for å sikre mot fallulykker.

Arealene på plataet rundt Fjellstua har, som følge av økt trafikk på taubanen og etableringen av Sherpatrappa, blitt utsatt for stor slitasje. Opparbeiding av tiltak i offentlig friområde skal skje gjennom et samarbeidsprosjekt mellom Fjellheisen AS og Tromsø kommune, ved enhet for park, idrett og friluft (PIF). I samarbeidsprosjektet er det et ønske om å tilrettelegge plataet for en bredere brukergruppe gjennom størst mulig grad av universell utforming.

Planforslaget er i tråd med ønsket utvikling av området.

01 Saksdokumenter

Vedlagte saksdokument
(ikke uttømmende)

	Dato:
01. Planbeskrivelse	
02. Plankart	
03. Planbestemmelser	
04. ROS-analyse	13.10.2023
05. Uteromsplan	01.09.2023
06. Rigg- og marksikringsplan	01.09.2023
07. KU-notat landskap	24.03.2023
08. Forhåndsmerknader	
09. VAO-rammeplan med godkjenning	16.06.2023
10. Sårbarhetsanalyse naturtyper	24.03.2023
11. Notat KULA-området	24.03.2023
12. Solstudie	
13. Illustrasjonsprosjekt Fjellstua	01.09.2023

	14. Illustrasjonsprosjekt utomhus (forprosjektet)	13.05.2022
	15. Tilbud om konsultasjon - reinbeitedistriktet	26.01.2023
	16. Varsel om oppstart	25.01.2023
	17. Notat om helikoptertransport	11.07.2023
	18. Skredrapport forprosjektering nedre stasjon	26.08.2022
	19. Skredfaglig vurdering fra Skred AS	27.09.2023
	20. Arealoversikt bygg	22.09.2023
	21. Merknadsoversikt, med merknader vedlagt	12.02.2024
Berørte planer og planstrategiske dokument – ikke vedlagt	Kommuneplanens arealdel 2017 - 2026	29.03.2017
	Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032	17.07.2020

02 Planfakta

Bakgrunn	Dagens fjellstue, med stasjon for taubanen, er for liten til å ta imot strømmen av besøkende. I tillegg er bygget i dårlig teknisk stand. Arealene på platået rundt Fjellstua har, som følge av økt trafikk på taubanen og etableringen av Sherpatrappa, blitt utsatt for stor slitasje. I dag er heller ikke området sikret godt nok mot fall fra platået.
Antall boenheter	Ingen boenheter
Formål	Bebyggelse og anlegg, kombinert samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur med bebyggelse og anlegg, grønnstruktur og landbruk-, natur- og friluftsmål samt reindrift
Arealstørrelse	Cirka 40 dekar
Byggehøyde	Regulert høydekurve k + 433,0 meter
BRA	3000 m ²
Høyde nærliggende bebyggelse	Ingen nærliggende bebyggelse
Nye samferdselsareal	Kombinert samferdselsformål stasjon taubane med bebyggelse og anlegg med underformål bevertning
Nye friområder/lekeplasser	Cirka 27 dekar

03 Planprosessen

	Dato:
Sak opprettet	14.09.2022
Naboskapsmøte	08.11.2022
Oppstartsmøte med byutvikling	08.12.2022
Annonsert oppstart av planarbeid (og tilskrevet partene)	25.01.2023
Planforslag sendt til kommunen	05.05.2023
Tilbakemelding til plankonsulent på planforslag	13.06.2023
Gjennomfør 5 arbeidsmøter i perioden	20.06.2023- 24.08.2023
Revidert planforslag sendt til kommunen	01.09.2023
Forslag til detaljregulering vurdert som komplett	27.09.2023
Offentlig ettersyn (1.gangsbehandling)	16.11.2023- 11.01.2024
Endelig vedtak (2.gangsbehandling)	

Planprosessens spesielle sider	
Arbeidsmøter	I perioden 20. juni til 24. august 2023 ble det gjennomført 5 arbeidsmøter. På møtene deltok Fjellheisen AS sin representant i planarbeidet, plankonsulent og kommunen sin saksbehandler. I arbeidsmøtene ble blant annet utkast til planbestemmelser, planbeskrivelse, plankart og forslaget om deponering av overskuddsmasser diskutert.
Deponering av overskuddsmasser i offentlig friområde	Den 1. september 2023 mottok kommunen et revidert planforslag fra plankonsulent. I planforslaget var det forutsatt at overskuddsmasser fra byggingen av ny fjellstue kan deponeres og benyttes til grovplanering i område angitt til offentlig friområde. Mengden overskuddsmasser er oppgitt til rundt 800-900 m ³ .
Deponering i strid med hensikten med planarbeidet	<p>Administrasjonen har foreslått at overskuddsmassene ikke kan deponeres og benyttes til grovplanering i område angitt til offentlig friområde. Denne endringen i planforslaget er gjort fordi vår vurdering er at deponering av 800-900 m³ overskuddsmasser i dette området vil være i strid med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hensikten med planarbeidet og ønsket om å ivareta den sårbare vegetasjonen på fjellplatået • nasjonale mål om å ikke å bygge ned natur som er truet <p>En del av hensikten med planarbeidet er å kanalisere ferdselen på platået for å minimere slitassen på sårbar natur. På grunn av den spesielle botanikken på platået er det ikke ønskelig å revegetere bare for å få tilbake grønn vegetasjon. En revegetering her kan derfor ikke sammenlignes med en vanlig revegetering i en park eller i et lignende område.</p> <p>En deponering av overskuddsmasser vil endre det naturlige landskapet. Selv om enkelte av de vegeterte områdene har stor slitasje, og de økologiske prosessene er forstyrret, er det fortsatt stedegen vegetasjon her. Et revegeteringsprosjekt på fjellplatået må i tilfelle være i form av naturrestaurering. Naturrestaurering er tiltak for å reparere natur som er ødelagt av oss mennesker. Deponering av overskuddsmasser på fjellplatået vil være det motsatte av å reparere, og vil bare gjøre det vanskeligere å tilbakeføre vegetasjonen i området.</p>
Stor botanisk betydning	Fjellplatået, som øvre stasjon ligger på, er av stor botanisk betydning. Området er kalkrikt og det finnes en rekke sjeldne arter her, deriblant flere av Norges ansvarsarter. Vegetasjonstypene på stort sett hele platået er å regne som truet eller nær truet etter den norske rødlisten for naturtyper.
Deponering ikke i tråd med arealformål	<p>En deponering av overskuddsmasser i friområdet ville heller ikke vært i tråd med arealformålet. I et friområde kan det opparbeides turveger og utsiktspunkt, men utover det skal grad av inngrep begrenses. Dette er Kommunal- og distriktsdepartementet tydelige på i kapittel 4.3 i reguleringsplanveileden.</p> <p>Deponering av overskuddsmasser som forutsatt i mottatt planforslag vil gjøre at området nærmest blir fullstendig opparbeidet. Dersom massene skulle blitt deponert her hadde det vært mer riktig å velge arealformålet park.</p> <p>Å opparbeide platået til park har aldri vært tema i denne planprosessen. Ingen av grunnlagsdokumentene som planforslaget bygger på, som for eksempel sårbarhetsvurderingen av vegetasjonen i vedlegg 10, har lagt til grunn at offentlig friområde skal opparbeides med bruk av</p>

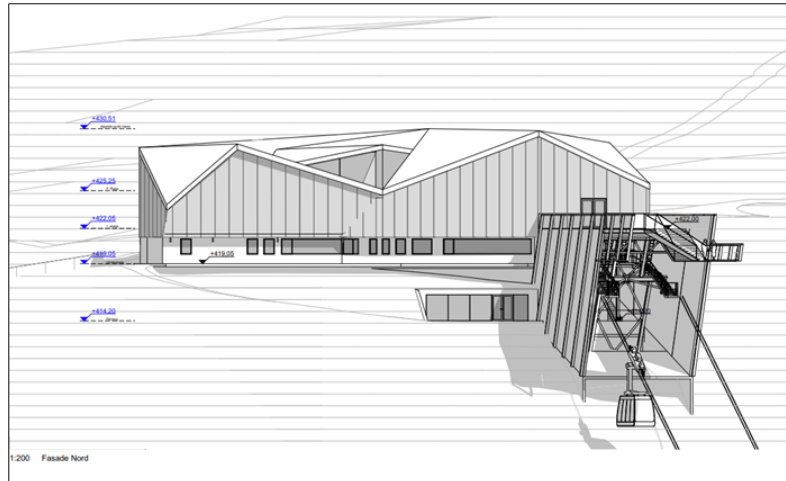
	<p>overskuddsmasser. Tvert imot er det i alt av rapporter og utredninger lagt til grunn at planlagte tiltak skal utformes slik at vegetasjonen påvirkes minst mulig.</p>
Reduksjon av klimagassutslipp vs. naturmangfold	<p>Administrasjonen kan heller ikke se at det i denne saken er riktig å vektlegge reduksjon av klimagassutslipp, i forbindelse med transport av overskuddsmasser bort fra platået, framfor ivaretagelse av trua naturtyper. Ved å måtte transportere bort overskuddsmassene vil klimagassutslippene for prosjektet øke. Konsekvensene av massehåndteringen må imidlertid ses i sammenheng. I dette tilfellet mener vi at det riktige er å vektlegge de negative konsekvensene en deponering av overskuddsmasser ville fått for naturmangfoldet i planområdet.</p>
Administrasjonen har foreslått endringer i planforslaget	<p>Administrasjonen har foreslått endringer i mottatt planforslag. Den største foreslåtte endringen er at forutsetningen om deponering av overskuddsmasser tas ut av planforslaget. For å imøtekomme Fjellheisen AS noe har administrasjonen foreslått at det åpnes for at deler av overskuddsmassene kan brukes til avretting av framtidig areal til lekeplass.</p> <p>Det er ønskelig med en lekeplass på platået og den må ha en plassering. Vegetasjonen på området lekeplassen er foreslått flyttet til er så nedslitt av ferdsel at den ikke inngår i noen av de kartlagte naturtypene. Størrelsen på arealet er begrenset og bruk av overskuddsmasser her er heller ikke i konflikt med noen kartlagte naturtyper.</p> <p>Administrasjonen har også foreslått en del andre endringer i planbestemmelsene. Etter administrasjonen sin vurdering er dette mindre justeringer av bestemmelsene. I planbeskrivelsen har administrasjonen blant annet foreslått at temaene reindrift, naturverdier, friluftsliv og ras- og skredfare i kapittel 5 utdypes. Administrasjonen har også foreslått at flere tema i kapittel 6, som beskriver planen og forklarer bakgrunnen for blant annet foreslåtte planbestemmelser, utdypes. Det samme gjelder kapittel 8 om virkningene av planen.</p>
Tiltakshaver har akseptert foreslåtte endringer	<p>Tiltakshaver og plankonsulent har fått oversendt administrasjonen sine forslag til endringer. I møte 13. oktober 2023 aksepterte tiltakshaver og plankonsulent foreslåtte endringer.</p> <p>I etterkant av møtet 13. oktober har kommunen endret arealformål for området hvor ny fjellstue med stasjon skal bygges. Kommunen har også justert byggegrensen mot nord for dette arealet. Endringene bygger på informasjon fått av tiltakshaver og plankonsulent i møtet 13. oktober. Administrasjonen sin vurdering er at endringene ikke har betydning for gjennomføring av planen.</p>
04 Planvurdering	
Forhold til KPA	<p>Da Fjellstua ble oppført i 1961 skjedde utbyggingen utenfor byområdene spredt og usystematisk, uten forankring i planer. Bygningsloven fra 1924 var gjeldende lov, men den omfattet kun byene, ikke områdene utenfor. Området er aldri regulert og området er i kommuneplanens arealdel derfor angitt til landbruk-, natur- og friluftsområde samt reindrift. Planforslaget er dermed i strid med arealformålet i overordnet plan, selv om planen viderefører en aktivitet som har vært på fjellplatået siden 60-tallet.</p>
KULA-området	<p>Planområdet ligger i ytterkanten av det kulturhistoriske landskapet av nasjonal interesse (KULA-område) Tromsdalstind-Tromsdalen-Breivikeidet. I notat for vurdering av virkninger for KULA-området (vedlegg 11) er det</p>

	<p>vurdert at den direkte påvirkningen av tiltaket er liten, og ikke i konflikt med retningslinjene for forvaltningen av KULA-området.</p>
Landskap	<p>Oppsummert er størrelsesomfanget av tiltaket vesentlig og vil kunne ha noe negativ påvirkning lokalt, men liten eller ingen konsekvens for landskapsbildet samlet sett. Dette er vurdert i notat om virkninger på landskapet (vedlegg 7).</p>
Reindrift	<p>Aktiviteten på plataået, knyttet til planlagte tiltak og ferdsel innover Fløya er størst på våren, om sommer og på høsten. Det vil si i samme periode som reindriften også bruker området. Dette går fram av beskrivelsen av årtidsbeitene i kapittel 5.6 i planbeskrivelsen.</p> <p>De planlagte tiltakene vil i seg selv ikke føre til direkte tap av areal til beiteland. Det er trolig ferdselen, og Fjellheisen øvre stasjon som utgangspunkt for den omfattende bruken av området innover Fløya, som vil være problematisk. Den omfattende bruken av området kan føre til at reinen trekker seg unna.</p>
Konsultasjon	<p>Reinbeitedistriktet har fått tilbud om konsultasjon etter sameloven i forbindelse med oppstart av arbeidet, og i forbindelse med høring og offentlig ettersyn. Vi var også i kontakt med leder av distriktet da planforslaget ble sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn.</p>
Støy	<p>Bygge- og rivningsavfall vil bli transportert ned med taubanen, og supplert med bruk av helikopter. Arbeid på selve byggeplassen vil trolig i liten grad føre til støy for boligbebyggelsen. Tiltaket er imidlertid plassert i et svært viktig friluftslivsområde og vil kunne føre til støy for besøkende i friluftslivsområdet.</p> <p>For boligbebyggelsen, men også for besøkende i friluftslivsområdet, vil det bli støy i forbindelse med transport av materialer og utstyr til og fra byggeplassen med helikopter. Arbeidet skal etter planen foregå i perioden april 2024 til november 2025.</p>
Prinsippene i naturmangfoldloven	<p>Kravet til kunnskapsgrunnlag etter naturmangfoldloven § 8 er vurdert som oppfylt i saken og føre-var-prinsippet i § 9 blir derfor ikke tillagt vekt. Etter kommunen sin vurdering vil ikke tiltak, som detaljreguleringen legger til rette for, gjøre det vanskeligere eller umulig å nå forvaltningsmålene for naturtyper og arter i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.</p> <p>Prinsippet i § 11, om at kostnadene med miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, omfatter blant annet forebyggende og avvergende tiltak. I tråd med § 12 må tiltakshaver ta kostnaden med å transportere bort overskuddsmasser fra plataået. Hele vurderingen av planforslaget etter naturmangfoldloven er innarbeidet i kapittel 8.7 i planbeskrivelsen.</p>
Grunnforhold	<p>Planområdet ligger i hovedsak over kote +400. Det vil si godt over marin grense for området. Det vil derfor ikke være ustabil leire i området. Det må gjøres prosjektering av grunnforhold ved etablering av tiltaket slik at last fra nybygg ikke fører til utfall/svekkelse av grunnen. Dette er ivare tatt gjennom dokumentasjonskrav ved søknad om rammetillatelse.</p>
Utforming og plassering av bygg	<p>Intensjonen bak foreslått utforming av nytt bygg er gjennomarbeidet og godt dokumentert, både i planbeskrivelsen og gjennom illustrasjoner vedlagt planforslaget. Etter administrasjonens sin vurdering vil foreslåtte planbestemmelser og plankartet, sammen med plan- og bygningsloven § 29-2 om visuelle kvaliteter, sikre at nytt bygg bygges i tråd med det som er presentert/illustrert i planprosessen.</p>

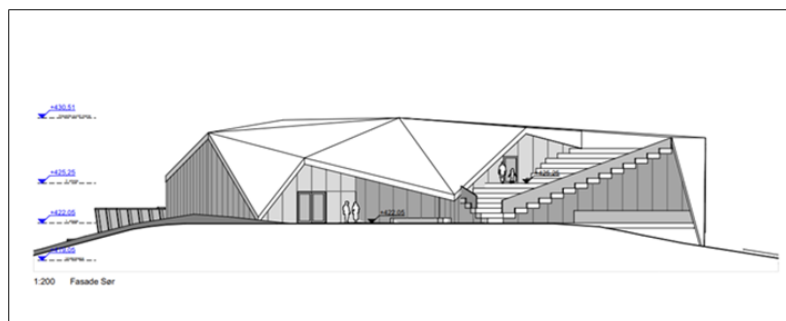
Største tillatte høyde er k+ 433 meter. Omriss av planlagt bebyggelse er vist på plankartet med en nøyaktighet på +/- 2 meter. Det vil si at plassering av bebyggelsen kan justeres i byggesak med inntil 2 meters avvik fra omriss av planlagt bebyggelse. Avviket fra planlagt bebyggelse i detaljreguleringen må ligge innenfor fastsatt byggegrense.

[Lenke til 3D modell](#)

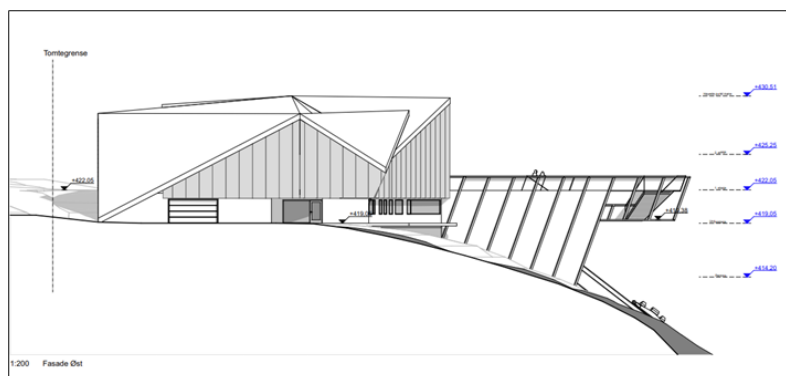
Skissene under av ny bebyggelse er fra illustrasjonsprosjekt Fjellstua i vedlegg 13.

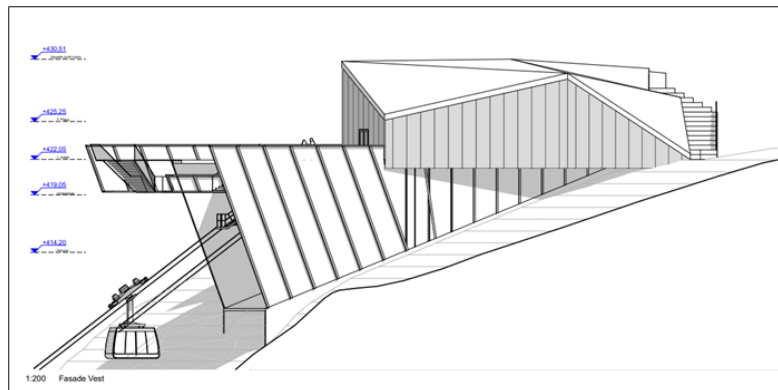
Skisse av ny bebyggelse mot nord (byen).

Skisse av ny bebyggelse mot sør (Fløya).

Skisse av ny bebyggelse mot øst.

Skisse av ny bebyggelse mot vest.

Universell utforming
av ny bebyggelse

Alle publikumsområder i ny fjellstue er løst på ett plan, forbundet til perrongen med heis. Det er romslige snuarealer. Tilpasning for svaksynte med kontrasterende fargebruk, rekkverksløsninger, ledelinjer og detaljer omkring tablåer i heis og hovedinngang, punktskrift (tidligere kalt blindeskrift), samt skilting, belysningsløsning og øvrige forhold vil detaljprosjekteres før det søkes om igangsettingstillatelse.

Tiltak i friområdet

En viktig del av planarbeidet er å kanalisere ferdselen på plataet for å minimere slitasjen på sårbar vegetasjon. Gjennom bestemmelsene er det åpnet for etablering av turveg med oppholdsplasser og utsiktspunkt fra Fjellstua til Storsteinen, samt gruslegging eller opparbeiding av eksisterende tråkk som spalta grusstier i det offentlige friområdet. Hvilke traséer som kan opparbeides er gjort bindende gjennom uteromsplanen.

Flyfoto viser at det er svært mange eksisterende tråkk i området. Det har derfor vært nødvendig å gjøre de traséene som er aktuelle for tiltak bindende gjennom uteromsplanen. Utvalgte traséer er basert på en rekke befaringer, både i forbindelse med dette planarbeidet og tidligere prosesser.

Detaljreguleringen avklarer at det kan etableres en turveg fra Fjellstua til Storsteinen. Linje for turveg er i uteromsplanen i vedlegg 5 plassert med en nøyaktighet på +/- 5 meter. Det vil si at plassering av turvegen kan i byggesak justeres med inntil 5 meters avvik fra linje for turveg i uteromsplanen.

Illustrasjon av hvordan en «svevesti» kan se ut. Bildene er fra Nasjonale turistveger, Atlanterhavsvegen. De viser rasteplassen og utsiktspunktet Eldhusøya. Foto: Roger Ellingsen, Statens vegvesen

Detaljene rundt utforming av turvegen og helt nøyaktig plassering av den vil avklares gjennom detaljprosjekteringen. I forprosjektet er det sett på muligheten for at turvegen fra Fjellstua til Storsteinen etableres som en «svevesti» som vist i forprosjektet i vedlegg 14. En «svevesti» er en

	<p>konstruksjon av gitterrister (stål/aluminium/komposittmateriale) som står på pæler.</p> <p>Gjennom detaljprosjekteringen skal det avklares om hele eller kun deler av turvegen skal etableres som «svevesti», og om turvegen skal gå helt til Storsteinen. Det betyr at det kan etableres en turveg som er en kombinasjon av for eksempel «svevesti», gruslagt turveg og spalta grusti. «Svevestien» vil kunne lages av corten stål, som over tid gir en rød farge, som harmonerer med naturen og omgivelsene.</p>
Universell utforming av turveg	Turvegen skal så lang som mulig være universelt utformet, men på grunn av variasjon i terreng og et ønske om å begrense omfang av inngrep, kan det være at ikke hele turvegen blir universelt utformet.
Rekkverk for sikring av fall fra platået	Det tillates etablering av rekkverk for sikring av fall fra platået (sikkerhetsgjerde) i friområdet. Linje for rekkverk i uteromsplanen, i vedlegg 5, er plassert med en nøyaktighet på +/- 5 meter. Plasseringen av rekkverk kan i byggesak justeres med inntil 5 meters avvik fra linje for rekkverk i uteromsplanen.
Lekeplass	Det er et ønske om å videreføre eksisterende lekeplass i området som en offentlig lekeplass. Lekeplassen skal tilpasses aldersgruppe opp til 12 år. Dagens lekeplass ligger rett under høyspentlinja og kommer i konflikt med fareområde for høyspenningsanlegg. Lekeplassen er derfor flyttet slik at den ikke berører fareområdet.
Rekkefølgekrav	<p>Det er i bestemmelsene gitt vilkår for utbygging. Vilkårene er knyttet til igangsettingstillatelsen for tiltak innenfor areal angitt til samferdselsanlegg og/eller teknisk infrastrukturtraseer med andre angitte hovedformål (SAA). Før det kan gis igangsettingstillatelse for bygging av ny fjellstue, inkludert stasjon for taubanen, skal turveg og rekkverk i offentlig friområde være opparbeidet, samt lekeplassen.</p> <p>Gjennom samarbeidsprosjektet mellom kommunen ved enhet for park, idrett og friluft skal kommunen bidra i finansieringen av tiltakene som er gitt som vilkår for utbyggingen av SAA.</p>

05 Vurdering av merknader

Planforslaget lå ute til høring og offentlig ettersyn fra 16. november 2023 til 11. januar 2024. Statsforvalteren og Troms fylkeskommune fikk utsatt frist til henholdsvis 15. og 18. januar 2024.

Vi har mottatt 7 merknader fra sektormyndighetene. I tillegg har vi mottatt forslag til justeringer av planforslaget fra Arkitektkontoret Amundsen. Arkitektkontoret Amundsen AS er engasjert av Econor AS og Fjellheisen AS til prosjektering av Fjellheisen øvre stasjon. Vi har også mottatt merknader fra en nabo i Anton Jakobsens veg. Alle merknadene er oppsummert i merknadsoversikten i vedlegg 21, og merknadene er i sin helhet lagt ved merknadsoversikten.

Under har vi trukket fram noen av merknadene til planforslaget.

Spørsmål ved om saken er tilstrekkelig opplyst

Statsforvalteren har i sine merknader stilt spørsmål ved om saken er tilstrekkelig opplyst etter forvaltningsloven § 17. De etterlyste i den forbindelse en analyse av ferdsele innover Fløya. På bakgrunn av denne merknaden ble det gjennomført et møte med Statsforvalteren 2. februar 2024.

Kommunen orienterte på møtet om at Naturtjenester i Nord, på oppdrag fra kommunen, gjorde sårbarhetsvurderinger av ferdselekslokalteter innover Fløya i 2021. Rapporten ligger ikke ved planforslaget, men den inngår i kunnskapsgrunnlaget for planforslaget. Det er henvist til rapporten i planbeskrivelsen, i kapittel 5.8 om naturverdier, og i kapittel 8.7 hvor planforslaget er vurdert etter kravene i kapittel II i naturmangfoldloven. Rapporten ble sendt til Statsforvalteren i forkant av møtet.

Statsforvalteren bekreftet i møtet at de ikke var kjent med rapporten, og at den er et viktig bidrag til opplysningen av saken. Med bakgrunn i dette vurderer Statsforvalteren at saken er tilstrekkelig opplyst etter forvaltningsloven § 17, for de fagområder Statsforvalteren har ansvar for.

Behov for besøksstrategi

Både Statsforvalteren og Troms fylkeskommune har i sine merknader understreket viktigheten av at kommunen også ser på andre virkemidler enn plan- og bygningsloven for å møte de utfordringer ferdselen fra Fjellheisen øvre stasjon og innover Fløya kan føre til. Begge viser til at en besøksforvaltningsplan kan være et godt grep, og understreker viktigheten av at et slikt arbeid prioriteres.

Administrasjonen er enig i at det er behov for å utarbeide en besøksstrategi for området. Nærmere vurderinger rundt behovet for besøksstrategi er gjort i planbeskrivelsen kapittel 8.7. Den nevnte rapporten Naturtjenester i Nord utarbeidet for kommunen i 2021, «Sårbarhetsvurderinger for ferdselslokalteter på Fløya», ble bestilt som et ledd i oppstart av arbeidet med en besøksstrategi/besøksforvaltningsplan for området.

En besøksstrategi vil bidra til å nå målsetninger satt i kommunedelplan for idrett og friluft. Følgende delmål er særlig aktuelle:

- Arbeide for at friluftslivet i kommunen utøves på et bærekraftig vis gjennom samarbeid med publikum, turistnæringen, friluftsrådet og andre naturbaserte næringer
- Styrke markaområdene på Tromsøya, fastlandet og Kvaløya til beste for natur og friluftsliv.
- Utarbeide forvaltningsplaner for friluftsliv i friluftsområder som er nært der folk bor, og for de mest populære utfartsområdene.

Administrasjonen legger opp til at arbeidet med en besøksstrategi for friluftsområdet starter opp i løpet av 2024. Miljødirektoratet sin veileder for «[Besøksforvaltning i mye besøkte naturområder](#)» legges til grunn for arbeidet med besøksstrategien. Enhet for park, idrett og friluftsliv vil i løpet av august/september 2024 ha klar en framdriftsplan for arbeidet. Da vil enheten også kunne si noe mer om innhold og avgrensning av besøksstrategien.

Press på holdeplasser og kollektivtrasé i Anton Jakobsens veg

Troms fylkeskommune peker i sin merknad på at planforslaget vil føre til et større press på holdeplasser og kollektivtrasé langs Anton Jakobsens veg, og dermed gjøre at kollektivtransportens fremkommelighet blir berørt. De skriver at gateløpet er trangt, og at det dermed er særlig utfordrende på vinterstid med opphopning av mennesker på holdeplassene.

Tall kommunen har tilgang på viser at det er en økning av påstigende og avstigende på holdeplassen «Fjellheisen» i Anton Jakobsens veg, når vi sammenligner tall fra 2023 med tall fra 2019 (før covid). Tallene viser at mengden reisende allerede i dag fører til opphopning av folk på holdeplassene. Dette gjelder særlig holdeplassen «Fjellheisen», men hele kollektivtraséen langs Anton Jakobsens veg er berørt.

Opphopning av folk på bussholdeplassene gjør blant annet at bussene må stoppe før busstoppet. I tillegg tar det gjerne lang tid med turistene (betaling/guiding m.m.) slik at det hopper seg opp med biler langs vegen bak bussen. Dette er med på å skape en stor flaskehals langs vegen.

Administrasjonen deler fylkeskommunen sin vurdering om at kollektivtraseens funksjon blir utfordret. Utfordringene knyttet til trafikk, kollektivtilbud og ferdsel i Anton Jakobsens veg skulle ha vært løst i en egen detaljregulering.

Fjellheisen AS fikk i 2020 dispensasjon fra gjeldende arealplaner og rammetillatelse for ombygging av nedre stasjon. Kommunen stilte ikke da krav om utarbeiding av detaljregulering. Et krav om utarbeiding av detaljregulering kunne ha sikret at utfordringer knyttet til trafikk, kollektivtilbud og ferdsel for området kunne blitt løst i planen.

Fjellheisen AS kjørte shuttlebuss fra mai til 1. oktober 2023. Signalene fra Fjellheisen AS er at tilbudet om shuttlebuss skal starte opp igjen sommeren 2024 og videreføres gjennom vinteren.

Bildet viser en vanlig på situasjon på vinteren med opphopning av folk på holdeplassen «Fjellheisen», tatt fra Anton Jakobsens veg 36B. Foto: Erik Josefsen

Tilbud om shuttlebuss vil trolig avhjelpe situasjonen med opphopning av folk på bussholdeplassene noe. Som fylkeskommunen skriver er det på vinteren utfordringene med opphopning av folk er størst på grunn av et høyt antall turister, store mengder med snø, trangt gateløp og behov for snørydding.

Tilbud om shuttlebuss, også om vinteren når behovet er størst, vil være et avbøtende tiltak. Men dette er ikke et tiltak som kan forankres i detaljreguleringen for Fjellheisen øvre stasjon utover at utfordringene og behovet beskrives i saken.

Nullvekstmål	<p>Holdeplassen «Fjellheisen» i Anton Jakobsens veg er nærmeste bussholdeplass. Rute 26 går med frekvens hvert 20. minutt på hverdagene og hvert 30. minutt i helgene. Som beskrevet i punktet over er det særlig på vinteren utfordringer med opphopning av folk på holdeplassene på grunn av et høyt antall turister.</p> <p>Signalene fra Fjellheisen AS er at de fra sommeren 2024, og gjennom hele sesongen, skal kjøre shuttlebuss fra Prostneset og til Fjellheisen.</p>
Mangel på slokkevann	<p>Mattilsynet har påpekt at det er usikkert om eksisterende brønn kan levere nok slokkevann.</p> <p>Nok slokkevann er ivaretatt i planforslaget ved at det er tatt inn en bestemmelse om at det tillates etablert anlegg for slokkevann, nedgravd i bakken, i området angitt til samferdselsanlegg og/eller teknisk infrastruktur med andre angitt hovedformål (SSA) i plankartet.</p>
Følgende endringer er gjort etter høring og offentlig ettersyn	<p>Foreslåtte endringer i planbestemmelsene og i plankartet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I punkt 2.2.1 i planbestemmelsene er det presisert at all revegetering i etterkant av gjennomført bygge- og anleggsprosess skal skje ved naturlig prosess. 2. I punkt 2.1.5 er det presisert at marksikringsplanen skal redegjøre for hvordan hensynet til vegetasjonen skal ivaretas ved å beskrive hvordan stedeegne masser (toppsjiktet) ivaretas og lagres, hvordan avretting og terrengtilpasning skal gjøres i møte med eksisterende terreng, plassering av maskiner og annet utstyr, områder for lagringsbrakker og brakkerigg og massetransport med mer. 3. I punkt 3.2 bokstav a) «Omriss av planlagt bebyggelse er vist på plankartet med en nøyaktighet på +/- 2 meter, med unntak av mot øst hvor planlagt bebyggelse sammenfaller med byggegrense.» er tatt ut av bestemmelsene. Omriss av planlagt bebyggelse er fjernet fra plankartet. Ny bebyggelse kan etableres innenfor angitt byggegrense. Byggegrensen er justert noe mot nord og sør for å ivareta etablering av nødutganger. 4. I punkt 3.2 bokstav b) er det tatt inn at støttemurer og gjerde i tilknytning til nødutgang mot nord og vest tillates utenfor byggegrensen, men innenfor arealformålet. 5. I punkt 3.2 bokstav e) er det presisert at byggegrensen for SAA sammenfaller med regulert høydekurve. 6. I punkt 5.1 er det tatt inn en bestemmelse om at det tillates etablert anlegg for slukkevann nedgravd i bakken. Området hvor anlegg kan etableres er angitt som bestemmelsesområde i plankartet. <p>Endringene beskrevet i punkt 1 og 2 er kun presiseringer, og er derfor i realiteten ingen endring av planforslaget. Endringene i punkt 3-6 er justeringer gjort for å unngå behov for endring av detaljregulering eller dispensasjoner i forbindelse med realisering av bygget.</p> <p>Ingen av de foreslåtte endringene er av administrasjonen vurdert til å være i strid med hensikten med planen. Det vurderes heller ikke som nødvendig å gjennomføre ny høring og offentlig ettersyn.</p>

07 Konklusjon

Detaljreguleringen legger til rette for ønsket utvikling av Fjellheisen øvre stasjon. I planforslaget er det også inkludert tiltak for å kanalisere ferdselen på plataet for å minimere slitasjen på sårbar vegetasjon, samt tiltak for å sikre mot fallulykker.

Byplan er positive til planlagt utvikling av området og Fjellheisen øvre stasjon. Vi anbefaler at planforslaget vedtas slik det nå foreligger.

Vedtaksmyndighet
Kommunestyret

Vedlegg

- 1956-01 Planbeskrivelse
- 1956-02 Plankart
- 1956-3 Planbestemmelser
- 1956-04 ROS-analyse
- 1956-05 Uteromsplan
- 1956-06 Rigg- og Marksikringsplan
- 1956-07 KU-notat landskap
- 1956-08 Forhåndsmerknader
- 1956-09 VAO rammeplan med godkjenning
- 1956-10 Sårbarhetsanalyse Naturtyper
- 1956-11 Notat KULA-området
- 1956-12 Solstudier
- 1956-13 Illustrasjonsprosjekt Fjellstua
- 1956-14 Illustrasjonsprosjekt utomhus
- 1956-15 Tilbud om konsultasjon Reinbeitedistriktet
- 1956-16 Varsel om oppstart
- 1956-17 Notat Bruk av helikopter
- 1956-18 Skredrapport
- 1956-19 Notat fra Skred AS
- 1956-20 Arealoversikt bygg
- 1956-21 Merknadsoversikt med vedlegg